

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 25. november 2019
SAGSNR.: 2019 - 3144
ID NR.: 631345

lovgivningoekonomi@skm.dk + stu@skm.dk

Høring - over forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven

Ved e-mail af 20. november 2019 har Skatteministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Erichton
Generalsekretær

agroSkat aps
Klarskovvej 69
4220 Korsør
30129596
25. nov.2019

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Lovgivningogoekonomi@skm.dk
STU@SKM.dk

Høringssvar vedr. lovforslag om ændring af boafgiftsloven.

Tak for det tilsendte lovforslag.

Jeg har et par bemærkninger til forslaget vedr. henstandsordningen.

Det foreslås, at man skal anmode om henstanden i forbindelse med indsendelse af gaveanmeldelsen eller ved indleveringen af boopgørelsen.

Da Skattestyrelsen eller skifteretten m.m. jo efterfølgende kan ændre værdierne eller andre forhold, der påvirker den boafgift eller den gaveafgift, der skal betales, burde man også efterfølgende kunne anmode om henstanden ligesom man bør kunne anmode om henstand med et større beløb end først beregnet, hvis afgiften forøges.

Henstandsreglerne omfatter både boafgift og tillægsboafgift – forudsat at arvingen omfatter den personkreds, der er omfattet af kildeskattelovens § 36 C stk. 1. Dette omfatter bl.a. arv til søskende og søskendebørn vedr. en erhvervsvirksomhed.

Vedr. gaveafgift vil gaver til bl.a. søskende og søskendebørn være indkomstskattepligtige. Man burde udvide henstanden til også at omfatte indkomstskatten, når der ydes gaver til søskende vedr. en erhvervsvirksomhed m.m. I modsat fald vil der være en tilskyndelse til at udsætte generationsskifte til ejers død.

Henstanden burde tillige udvides til bl.a. at omfatte afgift/indkomstskattepligt vedr. arv eller gaver til nære medarbejdere.

Man burde i bemærkningerne anføre, at renten er fradragsberettiget jf. Ligningslovens § 17 A stk. 1.

De nuværende regler i bo- og gaveafgiftslovens § 36, stk. 3 – 6 videreføres uændret.

I relation til stk. 3 burde det måske præciseres, at medarbejderen og gavegiver ikke hæfter for den betaling, der er givet henstand med.

I relation til stk. 4 burde man vedr. aktier kunne gennemføre strukturændringer (fusion, aktieombytning m.m.) så længe den skatteyder, der har fået henstanden, stadig er den reelle ejer af den del af selskabet, hvortil der er givet henstand. Den samme mulighed burde være tilstede, hvis en personligt ejet virksomhed efterfølgende omdannes (både skattepligtig eller skattefrit omdannelse) til selskab.

Der burde være mulighed for, at henstanden kan bevares delvist ved salg af en del af den virksomhed, hvortil henstanden er knyttet.

Nogle af disse forhold kan evt. anføres i en bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Knud Mægaard

Til: Søren Tujær (STu@skm.dk)
Fra: da@da.dk (da@da.dk)
Titel: SV: Høring - Forslag til Lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven
Sendt: 20-11-2019 13:57:28

Kære Søren Tujær

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Emma Søndergaard
Kontorelev

Fra: Søren Tujær <STu@skm.dk>

Sendt: 20. november 2019 13:44

Til: samfund@advokatsamfundet.dk; ae@ae.dk; Margrethe Nørgaard <Margrethe.Noergaard@SKTST.DK>; info@businessdanmark.dk; mail@dbmf.dk; info@cepos.dk; cevea@cevea.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>; info@danskbyggeri.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskeadvokater.dk; info@d-e-b.dk; MikaelSjoberg@Oestrelandsret.dk; dommerforeningen@gmail.com; di@di.dk; post@domstolsstyrelsen.dk; info@ejendomsforeningen.dk; sekretariat@ejerlederne.dk; letbyrder@erst.dk; mail@finansraadet.dk; Finanstilsynet@ftnet.dk; fdr@fdr.dk; fsr@fsr.dk; mbl@fsr.dk; hvr@hvr.dk; kontakt@kraka.org; info@lf.dk; Skatteankestyrelsen <sanst@sanst.dk>; skat@segas.dk; Skatteankestyrelsen <sanst@sanst.dk>; Jesper Kiholm Andersen <Jesper.Kiholm@SKTST.DK>; skat@landscentret.dk; info@skovforeningen.dk; info@danishshipping.dj; daf@shareholders.dk; knud@agroskat.dk; letbyrder@erst.dk; oxfamibis@oxfamibis.dk; ms@ms.dk; info@sagro.dk; Retssikkerhed <Retssikkerhed@skatteforvaltningen.dk>; digst@digst.dk
Emne: Høring - Forslag til Lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven

Til organisationerne m.v.

Hermed sendes Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Lovforslaget er fremsat i dag. Høringsfristen er mandag den 25. november 2019.

Vedlagt:

Lovforslag
Resumé
Høringsbrev
Høringsliste

Med venlig hilsen

Søren Tujær
Chefkonsulent
Ejendomme, Boer og Gevinster

Mail stu@skm.dk

Skatteministeriet

Skatteministeriet/Ministry of Taxation
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK 1402 - København K

Mail skm@skm.dk
Web www.skm.dk

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Sendt pr. mail til: lovgivningoekonomi@skm.dk

25. november 2019

Høring vedr. ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte mv.

Dansk Byggeri beklager den uacceptabelt korte høringsfrist for dette lovforslag, som der i skrivende stund endda slet ikke er indgået politisk aftale om.

Generelle bemærkninger

Dansk Byggeri er modstander af arveafgift og bo- og gaveafgift ved generationsskifte. Det konkrete lovforslag er i vores optik gift for landets tusindvis af familieejede virksomheder. Det er en dybt problematisk skat på generationsskifte.

Hvis det fra politisk side ønskes at skabe ligestilling i satserne på arve- og generationsskifteområdet, bør det efter Dansk Byggeris opfattelse ske efter laveste (5%, 2020) og ikke højeste (15%) fællesnævner. Arveafgiften er allerede afskaffet i Sverige og Norge.

Desuden skal der under alle omstændigheder sikres større rimelighed og forudsigelighed i det grundlag skatten på generationsskifte beregnes af, som det tidligere kendtes fra den såkaldte formueskattekurs.

Vi anerkender regeringens vilje til dialog på området og det forsøg på udstrakt hånd til erhvervslivet og virksomhederne, som bl.a. den foreslåede henstandsordning er udtryk for - desværre er denne imødekommelse af meget lille praktisk betydning og ikke tilstrækkelig.

Specifikke bemærkninger

Hvis det ikke politisk lykkes at fastholde den planlagte afgiftssænkelse til 5% i 2020, så foreslår Dansk Byggeri en mere skematisk værdiansættelsesmodel, dvs. en klar, forudsigelig og veldefineret værdifastsættelse, som de 15% skat skal beregnes på baggrund af.

Et konkret forslag fra Dansk Byggeri i den forbindelse kunne være en form for forsigtighedsprincip – ligesom vi har set det i den nye boligskat, hvor man kun betaler skat af 80% af ejendomsværdien – for værdiansættelsen af unoterede familieejede virksomheder, hvor man jo først finder ud af den reelle værdi, den dag, virksomheden bliver solgt på et marked.

Et ligeledes konkret forslag til en værdifastsættelse, der er objektiv og skematisk, kan således være egenkapitalen + opgjort goodwill (jf. goodwill-cirkulæret) med et forsigtighedsnedslag som nævnt ovenfor.

Konklusion

På bundlinjen er Dansk Byggeri fremdeles modstander af lovforslaget og har ikke yderligere bemærkninger.

Venlig hilsen
Dansk Byggeri

Bo Sandberg, cheføkonom

Skatteministeriet
Att.: Søren Tulkjær
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

25. november 2019

Generationsskifteskat

Skatteministeriet har den 20. november 2019 sendt et lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv vil overordnet set bemærke, at det er problematisk med en høringsfrist på kun fem dage, der ovenikøbet ligger hen over en weekend. Det gavner ikke lov kvalitet eller retssikkerhed med så kort en høringsperiode.

Specielle bemærkninger

Dansk Erhverv har forstået, at regeringen ønsker at rulle den tidligere regerings lempelse af bo- og gaveafgiften ved generationsskifter tilbage.

Dansk Erhverv mener, at det er ærgerligt, at man ikke har lyttet til erhvervslivets ønske om at indføre et retskrav på værdiansættelse. Virksomheder, der blev generationsskiftet, havde indtil 2015 et retskrav på en fast værdiansættelsesmodel. På trods af at beskattningen også den gang lå på 15 pct., så gav retskravet ro og sikkerhed om generationsskifter. Dette er en situation, som det ville være ønskeligt, hvis vi kom tilbage til.

Regeringen fremhæver, at de har lyttet til erhvervslivet ved at indføre retskrav på en henstandsordning. Sandheden er imidlertid, at den eksisterende henstandsordning, som der dog ikke er retskrav på, kun har været benyttet i under en håndfuld tilfælde i de seneste år. En henstandsordning medfører – som det også fremhæves i lovforslagets bemærkninger – at der er et mindre likviditetstræk på virksomheden, men gælden vil fortsat være en møllesten om halsen på virksomhederne og vil medføre, at det vil være svært at skaffe finansiering for virksomhederne.

Renten, som man vælger at benytte til henstandsordningen, er også meget høj, og det er besynderligt, at man heller ikke på dette punkt har lyttet til erhvervslivets ønsker. Anden gæld til det offentlige forrentes således med diskontoen plus 1 pct., hvilket man med fordel også kunne have indført i forhold til denne henstandsordning.

Dansk Erhverv kan godt forstå, hvis regeringen har været bekymret for, at et retskrav på værdiansættelse i visse tilfælde kunne medføre situationer, hvor virksomheder blev generationsskiftet til en lav værdi for derefter kort tid efter at blive solgt til en tredjepart for en væsentligt højere værdi.

Dansk Erhverv har imidlertid spillet op til flere forslag ind, som kunne sikre, at disse situationer ikke opstår. Disse forslag ville gøre en ny generationsskiftemodel mere robust og sikre, at der ikke ville være noget synderligt provenutab ved at indføre et retskrav på værdiansættelse. Regeringen har tilsyneladende ikke set på disse forslag.

Dansk Erhverv er bekymret for, om generationsskifte bliver endnu en kasterbold i dansk politik. Der er brug for ro og sikkerhed om skatteforhold, og derfor vil Dansk Erhverv opfordre til, at der søges efter en bred aftale, således at reglerne ikke bliver ændret igen, når der kommer en ny regering.

Hvis de foreslåede regler indføres, så vil der være en reel risiko for, at der kun sker meget få virksomhedsoverdragelser de kommende år, da virksomhederne formentlig vil sidde på hænderne og håbe på, at en ny regering vil ændre reglerne i mere lempelig retning. Dette vil være u hensigtsmæssigt ikke alene for virksomhederne, men for et samlet dansk erhvervsliv.

Dansk Erhverv stiller sig naturligvis til rådighed for yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jacob Ravn
Skattepolitisk chef

Skatteministeriet
Lovgivning og økonomi

e-mail:
lovgivningogoeekonomi@skm.dk

kopi til:
STU@skm.dk

Telefon 3324 4266
info@skovforeningen.dk
www.skovforeningen.dk

25. november 2019

Vedr.: Høring af ændring af boafgiftsloven, Lovforslag L 76 (Jr.nr.: 2019 – 7976)

Med e-mail af 20 november har Skatteministeriet fremsendt ovennævnte lovforslag i høring med en høringsfrist den 25. november 2019.

Dansk Skovforening finder høringsfristen urimelig kort.

Skatteministeriet anfører indledningsvist, at den tidligere Regerings nedsættelse af bo- og gaveafgifterne for familieejede virksomheder har givet en meget stor skattelettelse til de mest velhavende mennesker. Dette er ikke korrekt. Lempelsen har været medvirkende til, at alle familieejede virksomheder uanset størrelse har fået bedre muligheder for at bidrage med investeringer i virksomhederne samt til at skabe arbejdspladser i disse. Undtaget dog virksomheder, der karakteriseres som pengetanksvirksomheder.

Regeringen anfører samtidig, at der skal *”være gode og stabile vilkår for at drive virksomhed i Danmark, herunder de familieejede virksomheder, der bidrager med investeringer og arbejdspladser i hele Danmark.”*

Mener Skatteministeriet, at bidraget til investeringer og arbejdspladser vil blive sikret ved **årligt** at fjerne yderligere 1 mia.kr. fra disse virksomheder?

Dansk Skovforening vil gerne give udtryk for, at ministeriets bestræbelser på at få ensartede regler for alle virksomheder ikke samtidig fører til ensartede konsekvenser for virksomhederne. Dette skyldes bl.a. meget store forskelle i den bundne kapital og i virksomhedernes afkastmuligheder.

Således er der i de danske skove bundet 96.000 kr./ha i gennemsnit for alle landets skove med et overskud på 1.150 kr./ha *før* betaling af renter svarende til en forrentning på 1,2% *før* renter.

Det er åbenlyst, at en forøgelse i bo- og gaveafgifterne vil forringe skovbrugets økonomiske situation og dermed forringe skovenes muligheder for at levere arbejdspladser, optimeret CO₂-oplagering, øget biodiversitet m.m.m.

Historien har tydeligt vist, at tidligere tiders høje generationsskifteafgifter i første omgang førte til en øget hugst af værdifuldt træ på ejendommene og efterfølgende førte det ofte til et nødvendigt delsalg fra skovejendommene for at ejerne kunne betale afgifterne. De nye ejere, der ikke har den samme viden om og veneration for de særlige naturværdier, som er opbygget gennem generationer, risikerer at gennemføre en skovdrift, som medfører, at særlige naturværdier kan gå tabt.

Den nu foreslåede forhøjelse af bo- og gaveafgifterne skal ses i sammenhæng med den nye ejendomsvurderingslov, hvor der ikke længere skal fastsættes en ejendomsværdi. Kun i forbindelse med generationsskifter skal der fastsættes en ejendomsværdi, der skal ligge til grund for bo- og gaveafgiftsberegningerne.

Dansk Skovforening har gennem mere end 1 år forsøgt at komme i dialog med Skatteministeriet om værdiansættelsescirkulærets princippet og indhold, men Skatteministeriet har ikke kunnet/villet imødekomme Dansk Skovforenings ønske om dialog herom.

Vi ser derfor med stor bekymring på de samlede konsekvenser af ændringerne i vurderingsloven sammenholdt med Regeringens forslag om en betydelig forøgelse i generationsskiftebeskatningen.

En øget generationsskifteafgift vil have effekter, der er i direkte modstrid med de intentioner som Regeringen i øvrigt har på miljø-, klima-, biodiversitets- og friluftsområdet.

Med hensyn til henstanden med betaling af bo- og gaveafgifter anfører Skatteministeriet, at en gradvis afdragsordning over 30 år begrænser likviditetsbelastningen i forbindelse med generationsskifter, som **ikke** forventes at have *"nævneværdige konsekvenser for erhvervslivet"*

Dette er ikke korrekt. En forrentet afdragsordning over 30 år vil generation for generation årligt forringe virksomhedernes mulighed for konsolidering og investering i arbejdspladsen og dermed for at skabe yderligere arbejdspladser. Dette er særligt udtalt i skovbrugsvirksomheder der har et meget lavt afkast i forhold til de meget store bundne værdier.

Efter forslaget sker forrentningen med udgangspunkt i, at der ikke stilles sikkerhed. Dette fører til et højere forrentningsniveau og vil – for de virksomheder, der fortsat *kan* stille sikkerhed - medføre en højere rente end den, der kan opnås gennem de normale kreditinstitutioner. Disse virksomheder vil således formentlig i stedet for henstand optage almindelige kreditforeningslån til betaling af bo- og gaveafgiften.

Såfremt ejeren bor i udlandet i et land, der ikke er omfattet af reglerne om inddrivelse af skatterestancer på Danmarks vegne, skal der stilles sikkerhed, men renten der skal betales sker efter forslaget fortsat på grundlag af en henstand *uden* sikkerhed. Dette fører til en forhøjet rente i forhold til den risiko staten løber. Dette er ikke hverken logisk eller rimeligt.

I oversigten over positive konsekvenser/mindreudgifter anføres henstandsordningen som en effekt, der begrænser likviditetsbelastningen. Det er alene *henstanden*, der har den beskrevne effekt – ikke lovforslaget i sin helhed. Således anføres det da også umiddelbart ved siden af under de negative konsekvenser/merudgifter, at der vil ske en øget likviditetsbelastning ved forlaget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Hans M. Hedegaard". The signature is written in a cursive, flowing style.

Hans M. Hedegaard

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Lovgivningogoekonomi@skm.dk
STU@skm.dk
J.nr. 2019 – 7976

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2019-066815

Den. 25. november 2019

Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode)

Skatteministeriet har den 20. november 2019 sendt forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Lovforslaget har været behandlet i Danske Advokaters fagudvalg for selskabsret, i bestyrelsen for Danske Arveretsadvokater, der fungerer som Danske Advokaters fagudvalg for arveret, og i bestyrelsen for Danmarks Skatteadvokater, der fungerer som Danske Advokaters skattefagudvalg.

Danske Advokater skal helt indledningsvis bemærke, at den fastsatte høringsfrist på 5 dage hen over en weekend forekommer urimelig kort og gør høringsprocessen nærmest illusorisk. Med så kort en høringsfrist mistes et afgørende led i den demokratiske proces og - uanset at lovforslaget ikke er omfangsrigt - havde det været hensigtsmæssigt, om høringsparterne havde haft en reel adgang til at fremkomme med bemærkninger.

Danske Advokater har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Generelle bemærkninger

I indledningen til de almindelige bemærkninger, afsnit 1, er der anført følgende:

”Med nedsættelsen af bo- og gaveafgiften til 5 pct. ved virksomhedsoverdragelser blev der givet en meget stor skattelettelse til nogle af de mest velhavende danskere. Den prioritering er regeringen uenig i. Regeringen ønsker at investere i fællesskabet og tage fat på de udfordringer, Danmark står overfor. Det sker eksempelvis ved at øge investeringer i uddannelse. Samtidig skal der være gode og stabile vilkår for at drive virksomhed i Danmark, herunder for de familieejede virksomheder, der bidrager med investeringer og arbejdspladser i hele Danmark.” (fremhævet her)

Danske Advokater skal i den forbindelse blot konstatere, at lovudkastet utvivlsomt – uanset den foreslåede henstandsordning – vil medføre forringede likviditetsvilkår for de virksomheder, der overdrages. Der kan således være behov for udlodning af midler fra selskabet til ejeren for at betale enten arveafgiften på én gang eller den løbende afgift med tillæg af rente. Det vil have betydning for selskabets likviditet og investeringsevne, og det må ventes at have betydning for gavemodtageres/arvingens mulighed for at understøtte selskabet i krisesituationer.

En tilbagerulning af 5%-afgiften vil således være et bebyrdende tiltag, uanset om man er en lille virksomhed eller stor virksomhed. Historisk var begrundelsen for indførslen af 5%-afgiften en compensation for ophævelse af den dagældende formueskattekurs, og med tilbagerulningen af 5%-afgiften og en fastholdelse af, at formueskattekursen er ophævet, vil der således samlet være tale om et bebyrdende tiltag.

Værdiansættelse af unoterede kapitalandele

I de almindelige bemærkninger afsnit 1 er der anført følgende om værdiansættelse af unoterede kapitalandele:

”Værdiansættelse af virksomheden vil fortsat skulle ske til handelsværdien. Det vil i langt de fleste tilfælde kunne ske ud fra de relativt simple og skematiske retningslinjer i de såkaldte aktie- og goodwillcirkulærer.

Beregningsmodellerne i de to cirkulærer tager imidlertid udgangspunkt i virksomhedens historiske resultater og vil derfor ikke nødvendigvis indikere en markedsværdi ved værdiansættelse af eksempelvis en virksomhed, som må forventes ikke at have samme fremtidige vækst og afkast, som den historisk har haft, og som skaber ikke uvæsentlige immaterielle aktiver. Værdifastsættelsen vil i givet fald skulle ske ud fra de mere komplicerede metoder i Skattestyrelsens værdiansættelsesvejledning, der svarer til dem, erhvervslivets rådgivere anvender, og som tilsvarende finder anvendelse i TP-sager og ved overdragelse mellem hovedaktionær og selskab.”

Så vidt ses forholder lovforslagets bemærkningerne sig ikke til, at der på dette punkt således er tale om en ændring af praksis.

I L 183 fremsat 29. marts 2017 fremgår følgende i lovbemærkningernes punkt 2.2.2:

”For at sikre gennemsigtighed og forudberegnelighed for virksomhederne i forhold til principperne og retningslinjerne for værdiansættelsen af virksomheden i forbindelse med generationsskifte vil regeringen i sammenhæng med lovforslaget sikre, at det fremover påhviler SKAT at godtgøre, at en værdiansættelse efter de såkaldte aktie- og goodwillcirkulærer ikke vil give et retvisende udtryk for handelsværdien, og at værdiansættelse efter en anden metode derfor konkret vil være mere retvisende.

SKAT skal således konkretisere og underbygge, hvorfor en værdiansættelse efter cirkulærerne ikke kan anvendes til fastsættelse af handelsværdien og derfor ikke kan lægges til grund for skatte- og afgiftsberegningen.

Den juridiske vejledning vil således blive ændret i overensstemmelse hermed. Der tilsigtes ikke herved en ændring af cirkulærernes anvendelsesområde eller deres vejledende karakter.”

Det anførte er efterfølgende indarbejdet i den juridiske vejledning og må anses for gældende praksis. På den baggrund skal Danske Advokater opfordre til, at Skatteministeriet i lovbemærkningerne nærmere belyser den potentielle ophævelse af den retstilstand, der blev indført med ovennævnte L 183 ved beregning af gave- og boafgift. I tilfælde af, at der ikke er tiltænkt en sådan ændring af retstilstanden, skal Danske Advokater opfordre til, at det nærmere belyses, hvordan det anførte i det nu foreliggende lovforslag L 76 da skal fortolkes.

Henstandsordningen

Det er Danske Advokaters vurdering, at det foreslåede vedrørende henstand med bo- og gaveafgift – lovforslagets § 1 nr. 7 – i praksis ikke vil indebære en reel mulighed for henstand.

Det bemærkes i den forbindelse, at den rente, der p.t. skal anvendes på 2,7% af mange ikke vil opleves en konkurrencedygtig rente. Endvidere er afgiftsprocenten nu neutral, uanset om den udløses på transaktionstidspunktet fx ved en gave eller først ved død. I begge situationer vil afgiften for mange udgøre 15%. Hvis afgiftssatsen er den samme, vil en transaktion i praksis blive gennemført ved udstedelse af gældsbreve, og er gældsbrevene ikke indfriet inden kreditor dør, vil de blive arveudlagt til 15% i afgift.

Det er Danske Advokaters forventning, at mange skatteydere ikke vil ønske at udløse en afgift på 15% her og nu, for blot at betale en rente over de næste 30 år – når afgiften fortsat om 30 år vil være uændret på 15%.

I forslag til ABL § 36, stk. 1, er det anført, at det er en arving, legatar eller gavemodtager, der kan bede om henstand. Ved gaver kan gavegiver og gavemodtager aftale, hvem der skal betale gaveafgiften. Som bestemmelsen er formuleret, er den alene rettet mod den situation, at gavemodtager betaler. Danske Advokater opfordrer Skatteministeriet til at nærmere at belyse baggrunden herfor.

I forslag til ABL § 36, stk. 1, 1. pkt., er det angivet, at det skal være en erhvervsvirksomhed, der opfylder betingelserne i KSL § 33 C, stk. 1, for, at der kan gøres retskrav på henstand. Dette er i bemærkningerne afgrænset som følgende:

”Ved overdragelse af en personligt ejet virksomhed skal virksomheden være omfattet af kildeskattelovens § 33 C, stk. 1. Det indebærer, at der skal være tale om overdragelse af en selvstændig erhvervsvirksomhed eller en andel heraf. Udlejning af anden fast ejendom end fast ejendom, som efter ejendomsvurderingsloven anses for landbrugs- eller skovejendom, anses i denne forbindelse ikke for erhvervsvirksomhed.”

En selvstændig erhvervsvirksomhed kan fx beskattes ved brug af virksomhedsskatteordningen. Danske Advokater bemærker, at en virksomhedsskatteordning kan indeholde f.eks. en del likvider, obligationer mv. I tilfælde af, at det er alle aktiver og passiver, der er i virksomhedsskatteordningen, vil sådanne netop nævnte aktiver potentielt også kunne gaveoverdrages med henstand til følge. På den baggrund skal Danske Advokater opfordre Skatteministeriet til nærmere at belyse, om de aktiver, der er i en given skatteydere

virksomhedsskatteordning, kan omfattes af forslaget til ABL § 36 og dermed have retskrav på henstand.

Danske Advokater skal endvidere anmode Skatteministeriet om at bekræfte, at der med henvisningen til *"en erhvervsvirksomhed, der opfylder betingelserne i KSL § 36, stk. 1"* blot henvises til det almindelige skatteretlige virksomhedsbegreb.

Afslutningsvist om henstandsordningen skal Danske Advokater bemærke, at det ikke umiddelbart ses at fremgå af lovforslaget eller bemærkningerne hertil, om et "henstandsordningsrestbeløb" forfalder ved arvingens død, hvilket bør præciseres i lovforslaget.

Ikrafttrædelsen

Lovforslaget indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse i § 3:

” Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2020.

Stk. 2. § 1, nr. 7, har virkning for gaver ydet fra og med den 1. januar 2020 og for udlodninger fra boer vedrørende personer, der er afgået ved døden den 1. januar 2020 eller senere, og for personer, for hvilke der er afsagt dødsfaldskendelse eller dødsformodningsdom den 1. januar 2020 eller senere.

Stk. 3...”

Indholdet og rækkevidden af § 3, stk. 1, er ikke nærmere beskrevet, hvilket ses at kunne give anledning til usikkerhed om forståelsen.

Er det eksempelvis afgørende, at en gave er givet inden 1. januar 2020? Er det afgørende om gaveanmeldelsen er indsendt inden 1. januar 2020? Er det afgørende, om man er afgået ved døden før eller efter 1. januar 2020 – eller er det afgørende om en boopgørelse er indsendt til skifteretten? Er det afgørende om skifteretten opkræver afgiften før eller efter 1. januar 2020? osv.

Såfremt lovforslagets § 3, stk. 2, ikke ændres til at omfatte hele § 1, skal Danske Advokater således opfordre til, at der i lovbemærkningerne gives en vejledning til den nærmere forståelse af § 3, stk. 1, herunder eksempelvis i tilfælde som nævnt ovenfor.

Med venlig hilsen

Jeanie Sølager Bigler
Retschef
jsb@danskeadvokater.dk

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

25. november 2019

Ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven

Skatteministeriet har den 20. november 2019 fremsendt ovennævnte lovforslag til FSR - danske revisorer med anmodning om bemærkninger.

FSR – danske revisorer har følgende bemærkninger hertil:

Forhøjelse af bo- og gaveafgiftssatsen

Det fremgår af de indledende bemærkninger, at *"samtidig skal der være gode og stabile vilkår for at drive virksomhed i Danmark, herunder for de familieejede virksomheder, der bidrager med investeringer og arbejdspladser i hele Danmark."*

FSR er helt enige med ministeren i, at de nævnte virksomheder yder væsentlige bidrag til det danske samfund. En forhøjelse af bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomhed til den før lovændringen i 2017 gældende sats på 15 pct. vil i mange tilfælde have en betydning for virksomhedens likviditet. Dette kan have betydning for de berørte virksomheders investeringer for fremtiden.

Den forlængede henstandsperiode kan kun i begrænset omfang anses som en afbødning af likviditetsbelastningen for virksomhederne, da den forhøjede afgift trods alt skal betales og dermed løbende belaster virksomhedernes likviditet og mulighed for at foretage nye investeringer.

Gennemsigtighed og forudberegnelighed i forhold til værdiansættelse

Det fremgår ligeledes under de indledende bemærkninger, at værdiansættelse af virksomheden *"i langt de fleste tilfælde kunne ske ud fra de relativt simple og skematiske retningslinjer i de såkaldte aktie- og goodwillcirkulærer"*.

Det modificeres dog, hvis en virksomhed må forventes at have en fremtidig vækst, som den ikke historisk har haft, og som skaber ikke uvæsentlige immaterielle rettigheder. Ifølge bemærkningerne skal værdiansættelsen i givet

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

fald "ske ud fra de mere komplicerede metoder i Skattestyrelsens værdiansættelsesvejledning, der svarer til dem, erhvervslivets rådgivere anvender, og som tilsvarende finder anvendelse i TP-sager og ved overdragelse mellem hovedaktionær og selskab" vores kursivering.

Side 2

For at undgå misforståelser om anvendelsen af de simple skematiske retningslinjer skal vi bede skatteministeren bekræfte, at de relativt simple og skematiske regler også finder anvendelse ved overdragelse mellem hovedaktionær og selskab, når der ikke er tale om en virksomhed, der skaber ikke uvæsentlige immaterielle aktiver, samt at det fortsat er Skattestyrelsen, der skal "konkretisere og underbygge, hvorfor en værdiansættelse efter cirkulærerne ikke kan anvendes til fastsættelse af handelsværdien og derfor ikke kan lægges til grund for skatte- og afgiftsberegningen", jf. Skatteministerens svar på spørgsmål 27 til L 183 2016/17 fra FSR – danske revisorer.

Med venlig hilsen

Klaus Okholm
Formand for skatteudvalget

Mette Bøgh Larsen
Skattechef

25. november 2019

JCB

DI-2019-17672

Deres sagsnr.: j.nr. 2019 – 7976

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

lovgivningoekonomi@skm.dk
STU@skm.dk

L 76 - Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode

Skatteministeriet har den 20. november 2019 udbedt sig Dansk Industris bemærkninger til lovforslag L 76 om ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode.

DI skal på det kraftigste advare mod vedtagelsen af nærværende lovforslag. En vedtagelse af forslaget i sin nærværende form vil markant forringe vilkårene for generationsskifte af virksomheder i Danmark, hvilket vil have alvorlige negative konsekvenser ikke blot for de titusinder af familie- og ejerledede virksomheder, der står over for et generationsskifte, men også for de op mod 100.000 ansatte, der arbejder i virksomheder, hvor ejeren har rundet 60 år. Og for de lokalsamfund – særligt uden for de større byer – hvor familieejede og ejerledede virksomheder står for langt størstedelen af de lokale arbejdspladser.

I denne forbindelse finder DI det stærkt kritisabelt, at forslaget misvisende beskrives som en tilbagerulning af nogle særligt lempelige vilkår, hvorefter forholdene fremadrettet vil være, som de altid har været. Den satslempelse, som foreslås ophævet, kan ikke ses isoleret fra den betydelige stramning, der fulgte med formueskattekursens afskaffelse i februar 2015. I forbindelse med regeringens forslag til finanslov for 2016 blev merprøvenuet ved formueskattekursens ophævelse opgjort til 600 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd. Og den satslempelse, som efterfølgende blev vedtaget i 2017 – med effekt fra 1. januar 2016 – var først og fremmest en kompensation herfor.

Følgelig er den ”normaltilstand”, som forslaget giver indtryk af at ville vende tilbage til, i virkeligheden en tilstand, som kun eksisterede fra og med 5. februar 2015 til og med 31. december 2015. Både før og efter denne korte periode var vilkårene for generationsskifte af en virksomhed mere gunstige, end de vil være fra 1. januar 2020, hvis nærværende lovforslag gennemføres som fremsat.

Retskrav på værdifastsættelse er afgørende

Uanset størrelsen på skattesatsen ved generationsskifter har det siden februar 2015 været en udfordring for virksomhederne, at formueskattekursens afskaffelse betød et bortfald af virksomhedernes retskrav på en skematisk værdiopgørelse. Som anført i lovforslaget, er de værdifastsættelsescirkulærer, der har afløst 1982-cirkulæret (formueskattekursen), alene vejledende for skattemyndighederne, som kan vælge at bortse herfra, når en virksomhed skal værdifastsættes i forbindelse med et generationsskifte.

Uden et retskrav på en skematisk værdifastsættelse kan virksomheder ikke forud for et generationsskifte beregne den skyldige bo-/gaveafgift og dermed de økonomiske konsekvenser, det vil få for virksomheden og de begrænsninger, det sætter på virksomhedens drift og udvikling. Det skal i denne forbindelse erindres, at den skyldige bo-/gaveafgift nødvendigvis skal hentes i virksomheden som udbytte, og at dette udbytte typisk beskattes med 42 pct. Udbyttet fordrer på sin side først et overskud på virksomhedens drift – og dette overskud beskattes med 22 pct.

Følgelig er det tydeligt, at en tredobling af skattesatsen – som foreslået – samtidig mangedobler de negative konsekvenser, som usikkerheden omkring værdifastsættelsen afstedkommer. I lyset heraf er det for DI og de berørte virksomheder altafgørende, at den foreslåede satsforhøjelse suppleres med en genindførelse af et retskrav for virksomhederne på en skematisk værdiopgørelse.

Et sådan retskrav kunne oplagt være på de – for nærværende vejledende – værdifastsættelsescirkulærer (aktie- og goodwillcirkulærene). Som det anføres i lovforslaget, ender bo- og gaveafgiften i langt de fleste tilfælde med at blive baseret på værdien opgjort efter disse cirkulærer. Virksomhedernes udfordring er, at de ikke på forhånd ved, om de er blandt de få, hvor det ikke er tilfældet. Et retskrav vil derfor fjerne usikkerheden for alle, men kun have provenumæssige konsekvenser i de få tilfælde, hvor cirkulærene ikke afspejler, hvad man efter en individuel skønsmæssig vurdering måtte vurdere som den aktuelle handelsværdi.

Hertil kommer, at et retskravet på skematisk værdiopgørelse nødvendigvis må frigøre værdifulde menneskelige ressourcer i Skattestyrelsen, som i dag er nødsaget til manuelt at tage stilling til, om cirkulærene er retvisende, samt – hvis dette ikke vurderes at være tilfældet – at foretage en individuel håndholdt værdifastsættelse ”ud fra de mere komplicerede metoder i Skattestyrelsens værdiansættelsesvejledning” (for at citere lovforslaget).

DI vil i den forbindelse gerne anholde lovforslagets formulering om, at disse værdifastsættelsesmetoder ”svarer til dem, erhvervslivets rådgivere anvender”. Det er korrekt – men dog med den vigtige tilføjelse, at når disse metoder anvendes af erhvervslivet med henblik på køb eller salg af en virksomhed (eller dele heraf), bliver metoderne efterfølgende udsat for den ultimative test på markedet: Kan sælger og køber enes om denne pris? Mener blot én af parterne, at prisen er for høj henholdsvis for lav, bliver der ingen handel.

Eventuelle værnsregler

I den offentlige debat har det været refereret, at Skatteministeriets vurdering af de provenumæssige virkninger ved at give retskrav på de vejledende cirkulærer skulle være op mod 500 mio. kr. Set i forhold til provenuvirkningen ved afskaffelsen af formueskattekursen synes dette urealistisk højt. Henset til de betydelige forskelle mellem henholdsvis formueskattekursen og værdien efter de nugældende cirkulærer bør provenutabet ved et retskrav på sidstnævnte kun være omkring halvt så stor som retskravet på værdifastsættelse efter formueskattekursen.

For at minimere de provenumæssige konsekvenser foreslår DI, at retskravet eventuelt reserveres til de tilfælde, hvor overdragelsen af virksomheden sker med skattemæssig succession (det er således ikke nok, at kravene til succession er opfyldt – overdragelsen skal rent faktisk ske med succession). På den måde kan (cirkulære)værdien alene anvendes til beregning af den skyldige bo- eller gaveafgift; mens det ikke vil være muligt at anvende værdien til beregning af en eventuel avanceskat. En sådan successionsbetingelse bør således udgøre et effektivt værn mod, at retskravet kan anvendes til at generationsskifte virksomheder ud af Danmark udenom dansk avanceskat. Dette var i sin tid én af de anførte bevæggrunde for at afskaffe formueskattekursen.

For yderligere at begrænse utilsigtet anvendelse af retskravet kan det endvidere overvejes, om adgangen også bør betinges af, at den overdragne virksomhed ikke umiddelbart efterfølgende sælges af arvingen. Sker dette – f.eks. inden for en toårig periode – vil der skulle foretages en genberegning af værdien (uden retskrav på værdifastsættelse efter cirkulærerne). Eventuelt kan det vedtages, at denne genberegning i så tilfælde skal ske med udgangspunkt i salgsprisen.

Med de her foreslåede tilpasninger og betingelser er det DI's klare vurdering, at et retskrav bør kunne indføres med et provenutab på maksimalt 300 mio. kr. og sandsynligvis mindre.

'Fuld passivpost' ved overdragelse med skattemæssig succession

Indførelsen af retskrav på værdifastsættelse efter aktie- og goodwillcirkulærerne vil effektivt fjerne den skattemæssige usikkerhed, som i dag er forbundet med generationsskifte i danske virksomheder. I enkelte tilfælde vil det ligeledes betyde, at generationsskiftet bliver billigere end uden retskravet (hvilket giver anledning til provenutabet). Retskravet ændrer dog ikke på, at generationsskifter vil blive betydeligt dyrere end før formueskattekursens afskaffelse i 2015 (og således også før den satsnedsættelse der fik effekt fra 2016).

Dette finder DI beklageligt, idet det uundgåeligt vil gå ud over de berørte virksomheders drift, herunder især deres muligheder for at foretage rettidige investeringer i ny teknologi og grøn omstilling. DI tager imidlertid til efterretning, at et flertal i Folketinget ønsker, at skattesatsen for bo- og gaveafgiften er den samme, uanset om der er tale om et generationsskifte eller almindelig arv, samt tillige at det politiske flertal ikke ønsker at sænke den generelle sats.

På denne baggrund skal DI opfordre til, at der i stedet indføres 'fuld passivpost' ved generationsskifte med skattemæssig succession. I dag udgør passivposten alene omkring

halvdelen af den udskudte avanceskat. Det er DI's opfattelse, at de færreste er bekendt med, at dette har som konsekvens, at der i dag skal svares bo- eller gaveafgift af den del af virksomhedens værdi, der er udskudt avanceskat. Indførelsen af fuld passivpost vil reducere den skyldige bo-/gaveafgift med op mod $\frac{1}{4}$ alt efter værditilvæksten under den hidtidige ejer.

Styrket henstandsordning

DI kvitterer for, at der med nærværende lovforslag indføres et retskrav på afdragsvis betaling af den skyldige bo- eller gaveafgift over en 30-årig periode. En sådan ordning vil alt andet lige sætte en øvre grænse over den likviditetsmæssige belastning, som generationsskiftet kan give anledning til (når den skyldige afgift er kendt). DI finder dog ikke ordningens vilkår videre favorable, hvilket afspejles i det faktum, at regeringen ikke forventer, at retskravet vil få provenumæssige konsekvenser.

Det bør i denne sammenhæng erindres, at Skatteministeriet har beregnet, at det skattemæssigt billigste generationsskifte gennemføres ved at lade arveladeren/gavegiveren betale den skyldige bo-/gaveafgift. Forudsætningen for henstand er imidlertid, at afgiften betales af arvingen/modtageren, og således at generationsskiftet *ikke* gennemføres billigst muligt. Baggrunden for dette valg vil typisk være, at den billigste løsning ikke lader sig gøre økonomisk (likviditeten er ikke til stede i virksomheden og arvelader/gavegiver har ikke adgang til finansiering på tilstrækkeligt favorable vilkår).

Det er således åbenbart, at generationsskifte med henstand er en nødløsning, der blandt andet har som forudsætning, at bo-/gaveafgiften er højere, end den behøver at være. Det synes i det lys kun rimeligt, at vilkårene på henstandsordningen er mere favorable, end hvad lovforslaget lægger op til.

DI anbefaler tre konkrete forbedringer:

For det første at det sikres, at henstandsordningen ikke står i vejen for virksomhedens muligheder for at opnå bankfinansiering. Hvis det er tilfældet, låses virksomhedens investeringsmuligheder fortsat – henstandsordning eller ej. DI opfordrer til dialog med den finansielle sektor om, hvordan dette konkret kan sikres.

For det andet at renten på henstandsordningen fastsættes til samme niveau, som foreslået i regeringens lovudkast vedrørende beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde. Heri foreslås den såkaldte 'stifterskat' forrentet med en rentesats på 1 procentpoint over Nationalbankens diskonto dog mindst med 1 pct. p.a.

For det tredje at der til henstandsordningen knyttes et antal afdragsfri år (klippekort), som kan anvendes under forudsætning af, at virksomheden de pågældende år ikke udbytte. Det kan f.eks. være 10 års afdragsfrihed. Dette vil gøre det muligt at generationsskifte i virksomheder, der befinder sig i en investerings- eller ekspansionsfase, hvor alt overskud bør geninvesteres i virksomheden, og hvor det derfor er u hensigtsmæssigt, hvis ejeren er tvunget til at kræve udbytte for at betale den skyldige bo-/gaveafgift. Optimalt bør arveskatten først forfalde i takt med, at midlerne bliver taget ud af virksomheden via udbytte eller salg – altså således, at der er en art succession i den

skyldige skat. Ved at indføre mulighed for afdragsfrihed i henstandsordningen kan denne fordel delvist opnås.

DI står selvfølgelig til rådighed, såfremt ovenstående ønskes uddybet.

Med venlig hilsen

Kent Damsgaard
Direktør

Jacob Bræstrup
Skattepolitisk chef

Søren Tuckjær

Fra: Adam Møller Kretz <admkr@digst.dk>
Sendt: 27. november 2019 15:41
Til: JP-Lovgivning og Økonomi
Cc: Søren Tuckjær
Emne: J.nr. 2019 - 7976 - Høring - Forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode)

Kære Søren Tuckjær,

Digitaliseringsstyrelsen har modtaget Forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Vi har ingen bemærkninger hertil. Beklager den sene udmelding.

Bemærk venligst, at lovforslag med implementeringskonsekvenser for det offentlige fortsat bør sendes i separat præhøring hos Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning (klarlovgivning@digst.dk).

Med venlig hilsen

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Adam Møller Kretz
Student
Kontor for Digitaliseringsret

T: +45 21 62 87 29
E: admkr@digst.dk

Digitaliseringsstyrelsen
Landgreven 4, Postboks 2052
1017 København K
www.digst.dk

Du bedes venligst være opmærksom på, at Digitaliseringsstyrelsen ved modtagelsen af din meddelelse behandler de personoplysninger om dig, der fremgår af beskeden. Dette sker som led i Digitaliseringsstyrelsens myndighedsudøvelse. Du kan læse mere om, hvordan Digitaliseringsstyrelsen behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har som registreret mv., i styrelsens privatlivspolitik <https://digst.dk/om-os/privatlivspolitik/>

**EJENDOM
DANMARK**

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

25. november 2019

Ref. j.nr. 2018-7976

**Seniorrådgiver, Ph.D.
Morten Jarlbæk Pedersen**
+45 2380 9033
mjp@ejd.dk

Bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven.

EjendomDanmark takker for muligheden for at give kommentarer til dette lovforslag.

EjendomDanmark skal indledende bemærke det højst uhensigtsmæssige og stærkt kritisable i, at et lovforslag af så indgribende og omdiskuteret karakter sendes i høring med ganske få dages frist.

Den korte høringsfrist giver indtrykket af et lovforslag, der med vilje hastes unødigt igennem, og hvor man reelt ikke har ønsket kommentarer fra høringsparterne.

Nedenfor findes først vore generelle bemærkninger til lovforslaget, hvorefter følger en række mere specifikke bemærkninger til forslagens enkelte dele.

Overordnede bemærkninger til forslaget

Lovforslaget har været meget diskuteret i den senere tid. EjendomDanmark ønsker dog alligevel at gøre opmærksom på følgende overordnede betragtninger til det foreslåede.

Lovforslaget opretholder den vilkårlige forfordeling af familieejede ejendomsselskaber i skattemæssig henseende

Lovforslaget indeholder indførelse af en ensartet beskatning ved generationsskifter i virksomheder. Lovforslaget forholder sig dog ikke til den type af erhvervsvirksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift. Denne slags virksomheder har ikke adgang til at foretage generationsskifter i skattemæssig forstand (jf. aktieavancebeskatningslovens § 34), selvom der er tale om aktive erhvervsvirksomheder i en branche, der beskæftiger op mod 100.000 danskere.

Ved generationsskifter skal aktive erhvervsvirksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift, derfor betale både aktieavanceskat og boafgift - en betydelig udgift, der ofte må finansieres ved at hive udbytte ud af virksomheden, hvorved der også skal betales udbytteskat. Den reelle generationsskiftebeskatning af familieejede virksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift, er snarere i omegnen 45-50 procent og ikke de 15 procent, som lovforslaget opererer med. Dette dræner

virksomhederne for kapital, og man skaber ikke en "ensartet beskatning på tværs af overdragelsesformer", sådan som det ellers er hensigten med lovforslaget.

I Danmark er der flere tusinde familieejede virksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift, og langt de fleste findes uden for de større byer. Selvom det umiddelbart ligger uden for lovforslagets horisont, anbefaler EjendomDanmark derfor, at man i denne ombæring ligestiller familieejede ejendomsvirksomheder med andre virksomheder ved generationsskifte. Det vil sikre ejendomsvirksomheder, der langsigtet ønsker at drive, udvikle og administrere de danske ejendomme.

Lovforslaget skaber ikke bedre og mere sikre rammer for værdiansættelser af virksomheder

Værdiansættelsen af en virksomhed er afgørende for dens situation ved et generationsskifte. Derfor er det også væsentligt, at værdiansættelsen er klar, entydig og til at forudse, således at virksomheden kan planlægge derefter. Det gælder uanset typen af virksomhed - også for virksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift. De tidligere regler på området - den såkaldte "formueskattekurs" - lagde et sådan klart, entydigt og forudsigeligt fundament for virksomhedernes økonomiske planlægning. Det gør det nuværende system ikke i samme grad. Det kan derfor undre, at man ikke har brugt dette lovforslag til at skabe klarere rammer for værdiansættelser. I stedet opretholder man den nuværende usikre kurs og kombinerer det med en generelt højere sats; dette er ikke hensigtsmæssigt på nogen tænkelig måde.

Behov for en grundig bearbejdning af lovforslag som dette

Som allerede pointeret ovenfor er det stærkt uhensigtsmæssigt, at et lovforslag som dette er sendt i høring så sent og med så kort frist. Ændringer i generationsskiftebeskatningen af de familieejede virksomheder i Danmark er ikke blot en lille og undseelig tilpasning af erhvervsskattesystemet; det er en grundlæggende forandring af de familieejede virksomheders økonomiske virkelighed. Derfor kræver det særlig omhu at ændre herpå. Og det er en omhu, som ikke er taget i processen med det nuværende forslag.

Bemærkninger til forslagens enkelte dele

Lovforslaget består af to separate dele, og nedenfor findes EjendomDanmarks kommentarer til disse to specifikke elementer.

Tilbagerulning af nedsat bo- og gaveafgift ved overdragelse af erhvervsvirksomhed

EjendomDanmark har ingen yderligere bemærkninger til denne del af lovforslaget.

Henstandsordning

Skatteministeriet foreslår, at der etableres et retskrav på henstand, således at virksomheder kan vælge - mod rentebetaling - at afdrage (den forhøjede) bo- og arveafgift over en selvvalgt periode på op til 30 år.

EjendomDanmark vurderer, at denne del af forslaget under alle omstændigheder er hensigtsmæssig, og vi anbefaler derfor, at der indføres lignende regler for virksomheder, der beskæftiger sig med ejendomsdrift.

Det er dog samtidig EjendomDanmarks vurdering, at en henstandsordning på 30 år vil betyde, at henstanden løber fra ét generationsskifte til det næste – og derfor vil der de facto være tale om vedvarende, statslig prioritet i virksomheden, hvilket kan være uhensigtsmæssigt og få betydning for fx virksomhedens kreditvurdering m.m. EjendomDanmark anbefaler derfor, at man nok indfører en forlænget henstandsordning, men overvejer konsekvenserne heraf nøjere.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Skatteministeriet vurderer, at forslaget hverken vil reducere vækst eller beskæftigelse eller give anledning til adfærdsmæssige effekter.

EjendomDanmark stiller sig noget tvivlende over for denne vurdering. Det er vores klare vurdering, at der vil være effekter. Vi skal derfor anbefale, at Skatteministeriet i højere grad kigger nærmere på området, end man har gjort i forbindelse med dette lovforslag.

I EjendomDanmark håber vi, at disse kommentarer kan bruges af Skatteministeriet til at kvalitetssikre forslaget yderligere, og i dette arbejde står EjendomDanmark naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Morten Østrup Møller
Juridisk direktør

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF BOAFGIFTSLOVEN OG SKATTEFORVALTNINGSLOVEN (L 76), J.NR. 2019-7976

Jeg tillader mig hermed at fremsende høringssvar til forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (L 76)

Lovforslaget vil i sin nuværende form få som konsekvens at:

- Der opstår en meget stor asymmetri mellem Danmark og vores nabolande ved tilbagerulning af bo- og gaveafgiften til 15% ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed ved generationsskifte. Når afgiften hos nabolande som Sverige (0% skat), Norge (0% skat), England (0% skat for virksomheder) og Tyskland (0% skat ved 7 års ejerskab) er så meget lavere, vil familieejede virksomheder og iværksættere naturligt søge derhen, hvor afgiften er lavest. Til sammenligning er selskabsskattesatsen jo netop over tid blevet reduceret for at være konkurrencedygtig med selskabsskattesatsen i vores nabolande. En flytning af ejere og virksomheder ud af Danmark, er ikke i Danmarks interesse, men en overskuelig konsekvens som følge af EU's fri bevægelse af kapital, især når den tidsmæssige afstand fra f.eks. København til Malmø ikke er længere end mellem København og Roskilde.
- Flere familievirksomheder vil af likviditetsmæssige årsager blive solgt til udenlandske kapitalinteresser. Det likviditetsbetingede tvangssalg vil ske uafhængigt af, om vi i Danmark foretrækker dansk eller udenlandsk ejerskab, men simpelthen fordi der er væsentlig flere udenlandske end danske kapitalfonde og de typisk tilbyder en højere pris end danske købere. Det er ikke givet, at en udenlandsk ejer på den lange bane har samme ambition og langsigtede interesse for en datterselskab i Danmark som en dansk ejer. Overførsel af viden fra danske virksomheder, ud af Danmark, er en anden negativ virkning af lovforslaget.
- Lovforslaget vil have en meget negativ virkning på Danmarks ønske om at skabe nye globale virksomheder, som opnår mere end 1.000 ansatte.
- Iværksættere i 2020 er mere mobile end tidligere. Danmark vil med en høj afgift på generationsskifter blive mindre attraktiv for danske iværksættere sammenlignet med nabolande, hvilket vil have en betydning for de iværksættere, der overvejer børsnotering eller lignende kapitaludvidelse.
- Mindre, mellemstore og ikke mindst store familieejede virksomheder der ikke sælges til udlandet vil blive drænet for likviditet ved et generationsskifte. Dermed vil de have mindre kapital til at vokse og dermed vil samfundets vækst nedsættes.

Lovforslaget vil med en seksdobling af erhvervsskatten ved generationsskifte i forhold til regler forud for 2015 have en meget negativ likviditetsvirkning på de virksomheder, der overdrages ved et generationsskifte. De virksomheder der overdrages vil, som følge af den samlede erhvervsskattebyrde, blive drænet for kapital, ikke kun pga. afgiften, men på grund af den likviditetsbetingede hævn ved generationsskiftet. Når egenkapitalen i en virksomhed drænes med mellem 25% og 75%, vil dette nedsætte virksomhedens vækstmulighed.

Lovforslagets åbning for en 30-årig henstandsperiode løser ikke problemet. Den skyldige afgift skal ultimativt betales med renters rente og den deraf samlede passiv post vil fremgå af regnskabet. Denne passiv post vil begrænse virksomhedens og den nye ejers kreditværdighed og finansieringsmuligheder ved udvidelse af virksomheden.

Retsbevidstheden og den samfundsmæssige kontrakt mellem virksomheder og stat tilsigter, at beregningsgrundlaget for værdisætningen af virksomhederne er transparent og skematisk. Det er svært at se, hvordan en retsstat kan have andre principper. Hvis reglerne ikke er transparente og værdisætningen kan beregnes på baggrund af almindelige principper og nøgletal, vil der opstå tvivl om statens interesse og hele planlægningen af generationsskifte blive besværliggjort. Samtidig vil antallet af klagesager og retslige efterspil stige og Danmark vil, som for afgiften på 15%, blive endnu mindre attraktiv for nye virksomheder sammenlignet med vores nabolande.

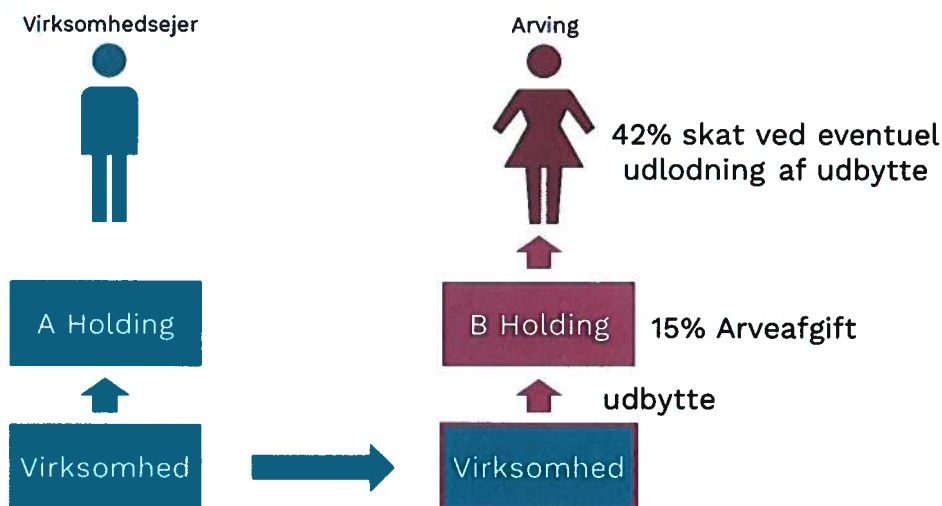
Likviditetsproblemet

For at løse likviditetsudfordringen for virksomhederne stilles hermed et alternativt forslag til den 30 årig betalingshenstand i lovforslaget:

For overdragelse af virksomheder der er omfattet af reglerne for **succession** foreslås følgende:

1. Der åbnes mulighed for at den nye ejer i et generationsskifte kan etablere et holdingselskab **før** gennemførelse af generationsskifte.
2. Ny ejer kan vælge at lade den generationsskiftende virksomhed overgå til det nystiftede holdingselskab i stedet for at indtræde personligt som ejer.
3. Det nystiftede og personligt ejede holdingselskab vil herefter bære omkostningerne til betaling af afgiften på 15%.

Afgiften afregnes 100% ved generationsskiftets gennemførelse eller alternativt opnår holdingselskabet en henstandsordning med en markedskonform rentesats hvor den nye ejer stiller personlig sikkerhed og afgiften betales over en 10-årig periode. Forslaget vil have en meget gunstig likviditetseffekt for de familier der foretager generationsskifte samtidig med at Staten slipper for at være 30 årig långiver. Statens provenu vil være uændret. Se figur nedenfor:

Vedrørende skematisk værdisætning

I praksis er det svært at værdisætte en virksomhed der ikke indgår i en struktureret salgsproces. Da et typisk generationsskifte netop ikke er en salgsproces til 3. mand er opgaven svær og besværliggøres yderligere ved at generationsskiftet typisk medfører, at ledelsen træder tilbage samtidig med ejerskifte, samt at kapitalforholdene under ny ejer kan variere i forhold til tidligere. Derved er det tvivlsomt om man blot kan fremskrive historiske resultater, da både kapitalforhold samt ledelse i den generationsskiftede virksomhed kan være radikalt anderledes end før generationsskiftet fandt sted. En værdisætning bør derfor baseres på de resultater der er skabt under gammel ledelse og ikke de resultater som forventes i fremtiden da usikkerheden herom er stor.

De historiske resultater beskrives bedst ved det allerede fastlagte Goodwill cirkulære, hvor kun historiske resultater for virksomheden indgår. Levetiden af goodwill i 2019 er med de hurtige ændringer af de internationale markedsbetingelser og konkurrenceforhold blevet kortere end tidligere. Betingelserne for f.eks. retail segmentet, hvor globale webbutikker på kort tid har udkonkurreret fysiske butikker eller IT området, hvor afstanden fra succes til nederlag kan være meget kort. Ved en fastlæggelse af levetid for Goodwill på fem år vil virksomheder og familier kunne planlægge et generationsskifte i god tid uden dramatik, hvilket må være i alles interesse.

Med venlig hilsen
Knud Erik Andersen
Peter Rørdams Vej 30
2800 Lyngby
Telefon: 40308463

Til: Søren Tujær (STu@skm.dk)
Cc: Ministerbetjening (FT (Ministerbetjening@FTNET.DK))
Fra: Finanstilsynet - Ministerbetjening (ministerbetjening@ftnet.dk)
Titel: SV: Høring - Forslag til Lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven
Sendt: 21-11-2019 15:12:22
Bilag: smime.p7s;

Kære Søren

Vi har ingen bemærkninger til forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven.

Med venlig hilsen

Mia Isabella Paaby Porsager

Fuldmægtig, cand. jur.

Juridisk kontor
Nationalt Team

---

finans_lille_rgb

Århusgade 110, 2100 København Ø
Tlf.: +45 33 55 82 82 / Fax: +45 33 55 82 00
Direkte tlf.: +45 61 93 08 04
mailto:mipa@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Fra: Søren Tujær <STu@skm.dk>

Sendt: 20. november 2019 13:44

Til: samfund@advokatsamfundet.dk; ae@ae.dk; Margrethe Nørgaard <Margrethe.Noergaard@SKTST.DK>; info@businessdanmark.dk; mail@dbmf.dk; info@cepos.dk; cevea@cevea.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskeadvokater.dk; info@d-e-b.dk; MikaelSjoberg@Oestrelandsret.dk; dommerforeningen@gmail.com; di@di.dk; post@domstolsstyrelsen.dk; info@ejendomsforeningen.dk; sekretariat@ejerlederne.dk; letbyrder@erst.dk; mail@finansraadet.dk; Finanstilsynets officielle postkasse (FT) <FINANSTILSYNET@FTNET.DK>; fdr@fdr.dk; fsr@fsr.dk; mbl@fsr.dk; hvr@hvr.dk; kontakt@kraka.org; info@lf.dk; Skatteankestyrelsen <sanst@sanst.dk>; skat@seges.dk; Skatteankestyrelsen <sanst@sanst.dk>; Jesper Kiholm Andersen <Jesper.Kiholm@SKTST.DK>; skat@landscentret.dk; info@skovforeningen.dk; info@danishshipping.dj; daf@shareholders.dk; knud@agroskat.dk; letbyrder@erst.dk; oxfamibis@oxfamibis.dk; ms@ms.dk; info@sagro.dk; Retssikkerhed <Retssikkerhed@skatteforvaltningen.dk>; digst@digst.dk

Emne: Høring - Forslag til Lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven

Til organisationerne m.v.

Hermed sendes Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Lovforslaget er fremsat i dag. Høringsfristen er mandag den 25. november 2019.

Vedlagt:

Lovforslag
Resumé
Høringsbrev
Høringsliste

Med venlig hilsen

Søren Tujær
Chefkonsulent
Ejendomme, Boer og Gevinster

Mail stu@skm.dk

Skatteministeriet/Ministry of Taxation
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK 1402 - København K

Mail skm@skm.dk
Web www.skm.dk

Søren Tuckjær
Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Den 25. november 2019
Deres ref. 2019-7976

Vedr. høring om forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven

Skatteministeriet har sendt Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven i høring. FH bakker grundlæggende op om lovforslaget.

Med en tilbagerulningen af skattesatsen til 15 pct. sikres en ensartet beskatning af arv, hvilket er både rimeligt og samfundsøkonomisk ansvarligt. Med en ensartet beskatning undgår man at favorisere familien frem for eksterne købere, når en virksomhed skal overdrages. Det bidrager til, at overdragelsesbeslutningen i højere grad tages under hensyn til, hvad der er bedst for virksomheden.

FH er desuden optaget af, at nedsættelsen af afgiften har medvirket til øget ulighed, da relativt velhavende personer får en markant skattelettelse. FH mener ikke, at skatten på arv er for høj i Danmark, og det er rimeligt at virksomhedsarvinger – og arvinger i det hele taget – betaler en skat, der svarer til det, man betaler, hvis man arver andre former for aktiver. Lovforslaget bidrager isoleret set til mindre ulighed, og bidrager samtidig med et væsentligt skatteprovenu, der kan prioriteres til investeringer i fremtidig vækst og velstand fx uddannelse. Desuden peger vismændene på, at det ikke går ud over vækst eller beskæftigelse – snarere tværtimod. Det er rigtig positivt.

Når det er sagt, har FH forståelse for, at en forhøjet afgiftssats kan medføre en likviditetsmæssig belastning i det øjeblik, en virksomhed går i arv mellem generationer. Denne udfordring håndteres i lovforslaget i form af et retskrav om en henstandsordning, hvor tilbagebetalingsperioden samtidig forhøjes fra 15 til 30 år. Det indebærer således en forskydning af skattebetalingen, som ikke påvirker saldoeffekten eller det varige provenu, hvilket er positivt. FH finder det ligeledes positivt, at regeringen tager hensyn til de familieejede virksomheder på denne måde.

I praksis vil den nye lov indebære, at en person, der arver en virksomhed, skal betale 15 pct. af handelsværdien over en periode på op til 30 år. FH finder denne model rimelig og desuden overkommelig. Hvis personen ikke har betalingsevne til denne skattebetaling, kan virksomheden i stedet overdrages til eksterne købere.

Med venlig hilsen

Arne Grevsen, Næstformand i FH

HEARTLAND

Skatteminister Morten Bødskov
Nicolai Eigtsveds Gade 28
1402 København K

Date

25.11 — 2019

Page

01 of 03

HEARTLAND A/S

Inge Lehmanns Gade 2

8000 Aarhus C, Denmark

www.heartland.co

Kommentarer til Lovforslag om forhøjelse af bo- og gaveafgift

Normalt kommenterer vi ikke på fremsatte lovforslag, ligesom vi heller ikke har for sædvane at deltage i den politiske debat. I forbindelse med det fremsatte lovforslag om forhøjelse af bo- og gaveafgiften føler vi det nødvendigt at gøre en undtagelse. Konsekvensen af det kommende regelsæt kan nemlig medføre, at det ikke længere er op til ejerne selv at beslutte, hvorvidt næste generation skal videreføre virksomheden.

Det er familiens store ønske, at vores virksomhed videreføres af de kommende generationer, således at virksomheden kan fortsætte med at være forankret i Danmark og derigennem være med til at bidrage med arbejdspladser og vækst.

Kan generationsskifte ske stort set uden betaling af skat?

Der synes at herske en generel misforståelse om, at danske virksomheder vil kunne overdrages til næste generation stort set uden betaling af skat. Det er faktisk forkert. Bo- og gaveafgiften skal betales af midler, der trækkes ud af virksomheden enten løbende eller i forbindelse med generationsskiftet. Disse midler vil dermed allerede være blevet beskattet med 54%.¹

Er konkurrencen fair sammenholdt med vores nabolande?

Hvis lovforslaget om forhøjelse af bo- og gaveafgiften vedtages er det for os vanskeligt at se, hvorledes virksomheden efter et generationsskifte kan konkurrere med udenlandske konkurrenter. F.eks. i vores nabolande Sverige og Norge kan virksomheder overdrages til næste generation uden betaling af afgifter, mens danske virksomheder ved et generationsskifte vil skulle anvende en stor del af egenkapitalen og – hvis det er muligt - skulle skaffe likviditet til betaling af såvel udbytteskatter som afgift.

¹ På baggrund af de i Danmark gældende skattesatser kan følgende eksempel opstilles: Hvis et selskab tjener 100 kr. før skat skal der betales 22 kr. heraf i selskabsskat - dvs. netto resultat 78 kr. Hvis disse 78 kr. udloddes f.eks. til brug for betaling af bo- eller gaveafgift, skal der betales 42% i udbytteskat svarende til 32 kr. - netto er der 46 kr. tilbage. Samlet set er der betalt 54% i skat.

Date
25.11 — 2019

Page
2 of 3

Lovforslaget om forhøjelse af bo- og gaveafgiften ses i vores optik som en politisk modvilje mod *danske* familieejede virksomheder – både store og små. Familier kan blive tvunget til at lægge ejerskabet over i en fond eller at sælge virksomheden til en udenlandsk konkurrent i de tilfælde, hvor likviditeten ikke "tillader" et generationsskifte inden for familien.

Hvor skal den samfundsøkonomiske gevinst ved ændring af boafgifts-loven komme fra?

Ville der kunne skabes likviditet i virksomheden til et generationsskifte inden for familien er det efter vores opfattelse forventeligt, at en forhøjelse af bo- og gaveafgiften ikke vil resultere i en samfundsøkonomisk gevinst.

Kapitaldrænet vil, som nævnt ovenfor, forringe selskabets konkurrenceevne over for udenlandske konkurrenter, blandt andet som følge af reducerede muligheder for nyinvesteringer samt generel udvikling af virksomheden. Resultatet heraf vil være en lavere indkomst til beskatning, reduktion af antallet af arbejdspladser og reduktion i selskabets moms- og toldbetalinger.

Skulle virksomheden blive overdraget til en udenlandsk konkurrent må det efter al sandsynlighed forventes, at der vil ske udflytning af arbejdspladser og en deraf følgende reduktion af aktiviteterne i Danmark. Den formindskede aktivitet i Danmark vil medføre mistet provenu for Staten i form af selskabsskatter, moms, told og ikke mindst A-skatter - ikke blot hos virksomheden selv men også hos lokale underleverandører.

Er familieejerskab noget særligt?

Det er vores vurdering, at en fond vanskeligt vil kunne videreføre en virksomhed som vores. Virksomhedens ånd bygger på familiens nærvær og aktive ejerskab. Resultater, der er skabt, skyldes i høj grad de mange talentfulde og dedikerede kollegaer, som er drevet af den særlige familieånd, der er i virksomheden. Vi kan i øvrigt heller ikke pege på en international orienteret tøjvirksomhed i Danmark eller udlandet, der med succes er drevet af en fond.

Retssikkerhed?

Den nuværende metode til opgørelse af værdierne ved gave eller arv medfører en betydelig økonomisk usikkerhed og risiko i relation til værdiansættelsen samt en risiko for årelange drøftelser med skattemyndighederne. Derfor finder vi det nødvendigt at påpege, at der enten bør indføres et retskrav på anvendelse af goodwill-cirkulæret, eller en genindførelse af det ophævede formueskattekurs-cirkulære, således at der er sikkerhed for, hvordan værdiansættelsen skal beregnes i forbindelse med et generationsskifte.

Date
25.11 — 2019

Den foreslåede henstandsordning er efter vores opfattelse ikke attraktiv som følge af den høje ikke-fradragsberettigede rente, der tillægges.

Page
3 of 3

---0---

Der er ingen tvivl om, at vi er taknemmelige over at drive virksomhed i Danmark og være en del af det danske samfund. Familien har selv stiftet og drevet virksomheden helt fra grunden, og har igennem alle årene fuldt ud bidraget til fællesskabet både direkte og indirekte.

Den manglende mulighed for selv at kunne vælge, om virksomheden skal videreføres af næste generation, reducerer efter vores opfattelse entreprenørskabet, samt incitamentet, stoltheden og æren ved at skabe og drive danske familieejede virksomheder i al almindelighed.

Vi håber, at vi har tydeliggjort, at bo- og gaveafgiften vil medføre et stort likviditetsdræn, der skal betales af allerede beskattede midler, og at det er vores vurdering, at det ikke vil medføre samfundsøkonomiske gevinster at forhøje bo- og gaveafgiften.

Vi står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål.

Med venlig hilsen

Lise Kaae

CEO, Heartland A/S

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvaret er sendt elektronisk til lovgivningoekonomi@skm.dk og stu@skm.dk

Høring af udkast til L 76 - Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode), jf. nr. 2019 – 7976

Landbrug & Fødevarer takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkast til forslag til L 76 - Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven, som er sendt i høring den 20. november 2019.

Vores bemærkninger fremgår nedenfor. Vi vedlægger desuden tekniske bemærkninger fra vores rådgivningscenter, SEGES.

Generelle bemærkninger

Indledende finder Landbrug & Fødevarer det meget problematisk, at nærværende lovforslag er sendt i høring med en frist på kun fem dage. Hvis lovforslaget vedtages som det er foreslået, vil det have store konsekvenser for mange danske virksomheder. En høringsfrist på fire uger havde derfor været værdsat og i overensstemmelse med Justitsministeriets vejledning om god lovkvalitet.

Landbrug & Fødevarer er overordnet meget kritiske og bekymret overfor konsekvenserne af regeringens forslag om at forhøje bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomhed til den nære familie. Det er beklageligt, at regeringen ikke har lyttet til de bekymringer som såvel erhvervsorganisationer som lønmodtagerorganisationer og erhvervslivet i øvrigt har givet udtryk for i forbindelse med drøftelsen af forslaget.

Den eksisterende model for nedsættelse af afgiften til 5 pct. (i 2020) indebærer særdeles fornuftige forbedringer af rammevilkårene for generationsskifte af danske familieejede virksomheder. Det er derfor med stor bekymring, at regeringen vælger at tilbagerulle den gradvise nedsættelse, som folketinget vedtog i 2017. En nedsættelse som var en kompensation for afskaffelse af formueskattekursen i 2015.

I landbruget skyldes bekymringerne især, at erhvervet har en høj gæld og en lav egenkapitalsforrentning. Landbrugsvirksomhedernes værdier er bundet i driftsmidler, bygninger og jord. Ved betaling af bo- og gaveafgiften bliver mange af virksomhederne derfor nødt til at bortsælge eller belåne dele af virksomheden for at overleve. Finansieringsevnen er ganske enkelt lav, hvorfor selv små mérbelastninger kan vælte forretningen. Det efterlader sårbare virksomheder, og virksomheder som ikke har økonomisk overskud til at foretage investeringer i f.eks. produktivitetsfremmende eller klima- og miljøforbedrende tiltag. Andre landbrugsvirksomheder vil i yderste konsekvens være nødt til at lukke. Det vil være hæmmende for væksten i Danmark som nation, det vil koste arbejdspladser, det vil skade dansk eksport og forvride forskellene mellem land og by.

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at en øget erhvervsbeskatning på ca. 1,3 mia. kr. årligt harmonerer med regeringens ønske om, at der "skal der være gode og stabile vilkår for at drive virksomhed i Danmark, herunder for de familieejede virksomheder, der bidrager med investeringer og arbejdspladser i hele Danmark." Landbrug & Fødevarer deler derfor heller ikke Skatteministeriets vurdering af, at lovforslaget ikke vurderes at have "... nævneværdige konsekvenser for erhvervslivet." jf. afsnit 4.

Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at bo- og gaveafgiften for familieejede virksomheder bør fastholdes på det nuværende niveau og på sigt afskaffes helt.

Landbrug & Fødevarer har yderligere følgende konkrete bemærkninger og forbedringsforslag.

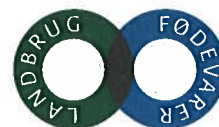
Værdiansættelse

Det følger af lovforslagets bemærkninger, jf. afsnit 1, at værdiansættelse af virksomheden fortsat vil skulle ske til handelsværdien. Endvidere at det i langt de fleste tilfælde vil kunne ske ud fra de relativt simple og skematiske retningslinjer i de så kaldte aktie- og goodwillcirkulærer. Retskrav eller ej gælder dette ikke i landbrugserhvervet og slet ikke efter vedtagelsen af ejendomsvurderingsloven fra 2017.

I mange familieejede landbrugsvirksomheder udgør "formuen" hovedsageligt fast ejendom. Værdiansættelsen af ejendommen bliver derfor beskatningsgrundlaget, og har dermed en central rolle, i forhold til om generationsskiftet finansieringsmæssigt kan gennemføres. Da væsentlige dele af landbrugserhvervet som nævnt er præget af høj gæld og en lav egenkapitalsforrentning, er der ikke meget kapital at gøre godt med og derfor ikke økonomisk råderum til uforudsete udsving. Udfordringen er, at den periodiske offentlige vurdering af landbrugsejendomme er afskaffet med den nye ejendomsvurderingslov. Ved generationsskifte er parterne overladt til at anmode om en ad hoc vurdering, der kan rekvireres løbende og efter behov. Det skaber en enorm usikkerhed for hele beskatningsgrundlaget af generationsskiftet, som af retssikkerhedsmæssige årsager bør være langt mere forudberegneligt.

Med en forhøjelse af bo- og gaveafgiften øges behovet for en forudberegnelig værdiansættelse af landbrugsejendomme. Ellers risikerer landbruget at blive ramt dobbelt af såvel øget beskatning som usikre ejendomsvurderinger. Det vil dels medføre et kapitaldræn for virksomheden, dels vanskeliggøre fremtidens generationsskifter.

På baggrund af ovenstående foreslår Landbrug & Fødevarer at indføre periodiske og skematiske ejendomsvurderinger af landbrugsejendomme. Vurderingsgrundlaget bør inddrage afkast/forrentning på samme måde, som det gælder for andre erhvervsjendomme. Herved værdiansættes landbrugs- og skovejendomme ikke højere, end afkast/forrentning kan bære. I vurderingen bør desuden indgå faste elementer af væsentlig betydning for vurderingen. Det er f.eks. oplysninger fra offentlige registre, grund- og bygningsareal samt hensynet til hektarpriser ved salg eller forpagtning og forretningskrav. Dette er ud fra et stærkt behov for at have retssikkerhedsmæssig kontrol samt muligheden for at kunne beregne beskatningsgrundlaget i forbindelse med generationsskifteplanlægningen. En planlægning der ofte sættes i gang flere år før den endelige overdragelse.

Henstandsordningen

Med lovforslaget foreslås det at give retskrav på henstand med betaling af bo- og gaveafgiften ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed. Et sådan retskrav vil ikke være til gavn, og regeringen bør derfor ikke se det som kompensation for den forhøjede bo- og gaveafgift. Årsagen er primært den høje rente. Uanset om der gives henstand, skal bo- og gaveafgiften betales. En ung landmand der opnår henstand vil formentlig i højere grad opleve det som en hæmsko. Selv om afgiften kan fordeles over de næste 30 år, vil bankerne – der skal bistå med at finansiere generationsskiftet – se på et regnskab, der kun har større udgifter i form af renter de næste 30 år. Lånerestriktioner og krav til sikkerhedsstillelse vil derfor være skærpet. Den unge landmand undgår kun likviditetsproblemet ved at tilføre yderligere kapital. Kapital som han selv sagt ikke har. Henstandsordningen vil derfor ikke have nogen værdi i praksis. Landbrug & Fødevarer er derfor heller ikke enige i, at henstandsordningen "... begrænser likviditetsbelastningen i forbindelse med generationsskiftet" som det fremgår af bemærkningerne, jf. afsnit 4.

I lovforslaget foreslås det at ændre rentesatsen, som henstandsbeløbet forrentes med til standardrenten (markedsrenten) i selskabsskattelovens § 11 B, stk. 2. I lyset af det gældende renteniveau i 2019 bemærkes det, at ændringen reelt kun er en nedsættelse af renten fra 3 pct. til 2,7 pct. p.a. I forhold til det eksisterende renteniveau er det højt. For et erhverv som landbruget der primært er realkreditfinansieret, vil de høje renter ikke opfattes som et kompenserende tiltag i forhold til forhøjelsen af afgiften.

Med L 218 2012/2013 blev rentesatsen nedsat fra 1 pct. p.a. over Nationalbankens diskonto, dog mindst 6 pct. p.a., til 1 pct. p.a. over Nationalbankens diskonto, dog mindst 3 pct. p.a. Baggrunden for nedsættelsen var netop, at det kan være omkostningstungt eller vanskeligt at låne penge i banken ved overdragelse af fast ejendom, selvstændig erhvervsvirksomhed og hovedaktionæraktier m.v. til betaling af bo- og gaveafgifter, og at ejerkredsen derfor er nødsaget til at realisere aktiver til ugunst for driften af virksomheden. Endvidere ville man gerne gøre henstandsordningen mere attraktiv. På baggrund af ovenstående foreslår Landbrug & Fødevarer derfor i stedet, at renten fastsættes til diskontoen plus 1 pct.

Som reglerne er udformet i dag, er der mulighed for at opnå op til tidsbegrænset henstand med betaling af bo- og gaveafgiften, når betalingen vedrører fast ejendom og skov, jf. bo- og gaveafgiftsloven § 36, stk. 2. Med lovforslaget fjernes denne mulighed.

Med lovforslaget foreslås det i stedet, at adgangen til at vælge henstand skal gælde personligt ejede selskaber, når der er tale om en virksomhed eller en andel heraf, der er omfattet af kildeskattelovens § 33 C svarende til betingelserne for overdragelse med succession.

Som konsekvens kan der ikke gives henstand med betalingen af bo- og gaveafgiften på den del af gaven, der vedrører stuehuset, da det ikke er omfattet af § 33 C, stk. 1. Da stuehuset er en integreret del af overdragelsen, og da stuehuset ikke kan udskilles fra ejendommen, vil hele generationsskiftet være meningsløst, hvis stuehuset ikke er omfattet. Under hensyn til at landbrugsvirksomheder ikke bør stilles (endnu) ringere, foreslår Landbrug & Fødevarer at udvide § 33 C, stk. 1 således, at retskravet på henstand omfatter hele ejendommen, inkl. stuehus.

Ønskes nærværende uddybet er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Morten Holm Østergaard
Erhvervspolitisk chef

Erhvervspolitik, Afd. for Vækst- og strukturpolitik

D +45 3339 4517

M +45 3137 3111

E MOOS@lf.dk

Skatteministeriet
lovgivningoekonomi@skm.dk
STU@skm.dk

Ledernes hørings svar til lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode)

København
den 25. november 2019

Skatteministeriet har den 20. november sendt om lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) i høring.

Lederne var i første omgang ikke på høringslisten. Dette har Lederne bemærket over for Skatteministeriet, så Lederne i fremtiden indgår i denne type af høringer.

Lederne er overordnet set imod lovforslag om at øge bo- og gaveafgiften for familieejede virksomheder. Det skyldes, at forslaget medfører en stor skattemæssig omkostning, som kan dræne de berørte virksomheder for likviditet og dermed skade væksten og beskæftigelsen.

Det følger således også, at Lederne ikke mener, at henstandsordningen i tilstrækkelig grad udgør en reel hjælp i forhold til likviditetsproblemerne, da renten i henstandsordningen – særligt set i lyset af det nuværende rentemiljø – er særdeles høj.

Endelig finder Lederne det beklageligt, at der ikke sikres en større retssikkerhed omkring værdiansættelsen af virksomhederne.

Med venlig Hilsen

Niklas Praefke

Lederne

Vermlandsgade 65
2300 København S

Telefon 3283 3283
Mail lederne@lederne.dk
www.lederne.dk

Skatteministeriet

Sendt d.d. til

lovgivning@oekonomi@skm.dk og

STU@skm.dk

22. november 2019

Høring over forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode) – j.nr. 2019-7976

SEGES, takker for at have modtaget lovforslaget i høring.

Muligheden for at overdrage erhvervsvirksomheder ved arv og gave til nedsat afgift, som blev gennemført ved lov nr. 683 af 8. juni 2017, foreslås ophæves med virkning fra 1. januar 2020, ved at det indsættes i boafgiftslovens § 1a, stk. 1, at reglerne finder anvendelse for boer efter personer, der er afgået ved døden i 2016, 2017, 2018 og 2019, henholdsvis at det i § 23a, stk. 1 indsættes, at reglerne alene finder anvendelse for gaver ydet i 2016, 2017, 2018 og 2019.

Dette er en lovteknisk hensigtsmæssig løsning, idet reglerne for dødsboer vil have en vis fortsat anvendelse, se nedenfor, og reglerne om erhververnes efterbeskatning ved mindre end tre års ejertid også vil have relevans mindst 3 år frem i tiden.

Vi skal opfordre til, at samme metode anvendes i forhold til ændringen i Skatteforvaltningslovens § 5, stk. 1, nr. 11, da der vil være en årrække, hvor reglen stadig har relevans, og derfor stadig bør stå direkte i skatteforvaltningsloven.

Virkningstidspunktet for dødsboer

Hvor muligheden for at give gave med nedsat gaveafgift ophører fra og med 1. januar 2020, vil reglerne om nedsat boafgift fortsat kunne anvendes fremadrettet ved udlodning fra boer, hvor afdøde er afgået ved døden i årene 2016-2019.

I praksis vil mange boer blive afsluttet inden 1 år fra dødsfaldet. For boer der skiftes privat, vil seneste skæringsdag i boet være 1-årsdagen, mens skæringsdagen i boer, der skiftes ved bobestyrer, senest er 2-årsdagen, medmindre retten tillader udsættelse. Reglerne vil dermed i langt de fleste tilfælde have udspillet deres anvendelse med udgangen af 2021. Der kan dog være boer, som afsluttes senere.

Kan Skatteministeriet bekræfte, at reglerne finder anvendelse på boer efter personer, der er afgået ved døden i 2016, 2017, 2018 og 2019, uanset hvornår skæringsdagen ligger?

I forbindelse med forslaget til lov nr. 683 af 8. juni 2017 (L183, FT 2016-17) blev det i bemærkningerne til § 1a i forhold til virkningstidspunktet anført følgende:

"Afgiftsnedsættelsen har således ikke virkning for skifte af uskiftede boer, hvor dødsfaldet er indtruffet før 2016. Skæringsdatoen i boopgørelsen har derimod ikke betydning for, hvilken afgift der skal anvendes ved afgiftsberegningen."

Kan Skatteministeriet bekræfte, at ved skifte af uskiftede boer efter personer, som er afdøet ved døden i 2016, 2017, 2018 og 2019, finder reglerne anvendelse, uanset hvornår skiftet foretages?

Kan Skatteministeriet bekræfte, at dette gælder uanset, om skiftet sker i længstlevende ægtefælles levende live eller ved længstlevende ægtefælles død?

Arv og gave med nedsat afgift til søskende og søskendes børn og børnebørn

Fra og med 2020 kan reglerne ikke finde anvendelse i boer efter personer, der er afdøet ved døden den 1. januar 2020 eller senere og tilsvarende for gaver givet den 1. januar 2020 eller senere. Det er i bemærkningerne anført at

"Efter lovforslaget vil der ved overdragelse af gave og udlodning af arv skulle betales den samme afgiftssats på 15 pct., uanset om der er tale om en erhvervsvirksomhed eller anden formue."

Dette er korrekt i forhold til arvelader / gavegivers børn og børnebørn. Hvor den "almindelige" afgiftssats er 15 pct., hvad enten det er arv eller gave.

Reglerne har også fundet anvendelse ved arv og gaveoverdragelse til søskende og søskendes børn og børnebørn, hvor arvelader /gavegiver ikke efterlader sig / har afkom. Ved udlodning fra dødsbo medførte dette, at der ikke skulle betales tillægsboafgift, og ved gave betød dette, at gaven ikke var skattepligtig indkomst for modtageren, men blev omfattet af reglerne for nedsat afgift.

Disse regler kan søskende og søskendes børn og børnebørn ikke længere anvende, hvorfor der igen skal betales tillægsboafgift henholdsvis, er skattepligtig af gaver. I forhold til denne personkreds er konsekvensen således ikke, at der skal betales en afgift på 15 pct. af den værdi, som består i arv eller gave i form af erhvervsvirksomhed, men er langt mere byrdefuld. Ved arv vil afgiften samlet blive 36,25 pct. og ved gave vil beskatningen som regel blive 52 pct.

Der har vist sig at være et behov for, at personer, som ikke efterlader sig egne livsarvinger (afkom), på denne måde kan overdrage til nevøer og niecer på vilkår, som til livsarvinger. Vi skal opfordre til, at det overvejes om søskende og søskendes børn og børnebørn kan blive omfattet af den "almindelige" afgiftssats på 15 pct., når arvelader/gavegiver ikke efterlader sig/har afkom.

Henstandsordningen i § 36

Efter de gældende regler har landbruget i dag en mulighed for at opnå tidsubegrænset henstand eller afdragsvis betaling af bo- og tillægsboafgift og gaveafgift. Det gælder både afgift vedrørende fast ejendom og afgift vedrørende skov (§ 36, stk. 2). Der opstilles ingen betingelser, udover at det skal være begrundet i virksomhedens kapitalforhold.

Muligheden for henstand, henholdsvis afdragsvis betaling, har været anvendt i særdeles begrænset omfang. Det vurderes, at årsagen primært er, at der er en høj forrentning af henstandsbeløbet. Vi skal derfor bifalde, at renten ændres til en markedsrente.

Vi skal også bifalde, at der bliver et retskrav, uden at dette skal begrundes i virksomhedens kapitalforhold.

I stedet foreslås indsat en betingelse om, at virksomheden skal kunne overdrages med succession efter kildeskatteloven § 33 C (fast ejendom og skov). Om betingelsen er det i bemærkningerne til bestemmelsen angivet følgende:

"Ved overdragelse af en personligt ejet virksomhed skal virksomheden være omfattet af kildeskattelovens § 33 C, stk. 1. Det indebærer, at der skal være tale om overdragelse af en selvstændig erhvervsvirksomhed eller en andel heraf. Udlejning af anden fast ejendom end fast ejendom, som efter ejendomsvurderingsloven anses for landbrugs- eller skovejendom, anses i denne forbindelse ikke for erhvervsvirksomhed."

Land- og skovbrugsejendomme har i langt de fleste tilfælde et stuehus på ejendommen. Dette stuehus vil blive overdraget som en del af ejendommen og vil ikke kunne udskilles fra ejendommen. Arv eller gave i forbindelse med overdragelse af en landbrugs- eller skovejendom vil i de fleste tilfælde være i forhold til ejendommen som sådan, hvorved en del af arven og gaven angår stuehuset.

Kan Skatteministeriet bekræfte, at der er retskrav på at få henstand med den del af bo- og tillægsboafgift og gaveafgift, som vedrører et stuehus på en landbrugs- eller skovejendom, der er udlejet?

For stuehuse som ejeren anvender til beboelse for sin husstand, vil der ikke være adgang til succession. Som reglen er foreslået formuleret, vil der ikke kunne gives henstand i afgiften på en gave vedrørende stuehuset, når denne udgør bolig for ejeren. Dette er uhensigtsmæssigt, da afgiften på stuehuset også belaster virksomheden. Og da stuehuset ikke kan udskilles fra ejendommen, vil det ikke være muligt at skaffe midler til at betale afgiften gennem et frasalg af stuehuset. Vi skal derfor opfordre til, at det i forhold til landbrugs- og skovejendomme gives retskrav på henstand på bo- og tillægsboafgift og gaveafgift vedrørende ejendommen som sådan.

Værdiansættelse af virksomheder

I de indledende bemærkninger til lovforslaget er angivet, at værdiansættelse af virksomheder fortsat skal ske til handelsværdien. Der henvises til, at værdiansættelse i de fleste tilfælde vil kunne ske ud fra de "relativt simple og skematiske retningslinjer i de såkaldte aktie- og goodwillcirkulærer." Det er ikke vores opfattelse, at værdiansættelse er så "simpelt", som der gives udtryk for.

Det henvises alene til værdiansættelse af selskaber og goodwill, hvorimod værdiansættelse af aktiver ved overdragelse af personlig drevne virksomheder er uomtalt. Særligt bemærker vi, at der ikke er omtalt værdiansættelse af fast ejendom, som har stor betydning for landbruget. Vi forventer stadig en større klarhed om værdiansættelse af landbrugsejendomme og i den forbindelse et revideret "værdiansættelsescirkulære".

At have enkle og klare regler for værdiansættelse således, at der er stor forudberegnelighed i værdiansættelsen, er af stor betydning for generationsskifte af virksomheder. Vi skal derfor opfordre til at arbejdet, med en ny vejledning om værdiansættelse af fast ejendom, herunder landbrugsejendomme, fremmes samt at hensynet til forudberegnelighed vægtes højt.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads 'Jane M.L.' with a stylized flourish at the end.

Jane Karlskov Bille
Senior Tax Manager, ph.d.
Jura & Skat

D +45 8740 5209
M +45 2323 2145
E jkb@seg.es.dk

Til Skatteministeriet

Skatteudvalget

Formand:

Jesper Kiholm

Skattestyrelsen

Sorsigvej 35

6760 Ribe

Telefon: 72 38 94 68

E-mail: jesper.kiholm@sktst.dk

Tønder, den 25. november 2019

Høringsvar til forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode)

Skatterevisorforeningen takker for det modtagne materiale, og vi har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Om lovforslagets § 1, pkt. 7, hvor der indføres en ny formulering af boafgiftslovens § 36, stk. 1 og 2.

Udvidet anvendelsesområde

Ved indførelsen af den nedsatte boafgift, som nu skal rulles tilbage og hvor henstandsordningen skal forbedres som "kompensation" for forhøjelse af boafgiften, blev det valgt, at arvinger, legatarer og gavemodtagere **og** de udloddede / overdragne aktiver skulle opfylde betingelserne for succession. Med den foreslåede ændring er det ikke længere en betingelse, at arvinger og legatarer opfylder de betingelser for at succedere, der følger af dødsboskattelovens bestemmelser.

Det betyder – alt andet lige – at den kreds af arvinger og legatarer, der får adgang til at anvende afdragsordningen er større end den kreds, der var berettiget til nedsat boafgift. Erfaringsmæssigt er udvidelsen nok marginal, men det er de facto en udvidelse af den kreds, der vil få et retskrav på at anvende afdragsordningen. Et eksempel herpå er de situationer, hvor der udloddes aktier eller virksomhed til f.eks. oldebørn. Denne situation vil ikke være berettiget til nedsat boafgift, men vil altså med den foreslåede formulering af § 36, stk. 1 få krav på en afdragsordning.

For så vidt angår de aktiver, der berettiger til anvendelse af afdragsordningen vil anvendelsesområdet også blive udvidet. Eksempelvis henvises der til stk. 5 i aktieavancebeskatningsloven § 34, hvilket betyder at udlodninger af aktier i et selskab der udøver næring med køb og salg af værdipapirer eller ved finansieringsvirksomhed eller ved næringsaktier eller andelsbeviser kan opnå afdragsordning, endda også selvom der er tale om penge-tanke. Dette vil ikke være muligt, hvis der i stedet henvises til dødsboskattelovens bestemmelser, som det blev gjort ved LF 183 og disse dødsboer ville ikke have haft adgang til den nedsatte boafgift.

Et andet eksempel er, at der er forskel på formuleringen omkring 1% reglen. I aktieavancebeskatningsloven § 34, stk. 1, nr. 2 er den formuleret til "Den enkelte overdragelse af aktier udgør mindst 1% af aktie- eller anpartskapitalen" mens den i dødsboskattelovens § 29 er formuleret som: " .... til den enkelte modtager udgør mindre end 1% af aktiekapitalen i det pågældende selskab". To søstre der tilsammen arver en ideel andel på 1,5% af et selskabs aktiekapital, vil utvivlsomt ikke efter dødsboskattelovens bestemmelser kunne succedere og derved få henstand (hvis bestemmelsen henviste hertil), mens de to søstre eller måske kun den ene, hvis de ønskede henstand, med stor sandsynlighed vil kunne få henstand med den foreslåede formulering, idet den "overdragede andel" fra boet til søstre jo udgør mere end 1%.

Den foreslåede formulering vil således betyde, at en udvidet kreds af arvinger og legatarer får retskrav på en afdragsordning på en udvidet kreds af aktiver.

Prøvelse af hvorvidt betingelserne er opfyldt

Efter den foreslåede formulering af boafgiftslovens § 36, stk. 1 kan der vælges en afdragsordning på den del af bo- og tillægsboafgift og gaveafgift, der hviler på de nævnte aktiver.

Skatterevisorforeningen bemærker, at der er ikke indsat nogen bestemmelse om, hvorvidt det skal efterprøves om aktiver opfylder de nævnte betingelser. Det hænger muligvis sammen med, at man i bemærkningerne beskriver betingelserne for objektive. De anførte betingelser - 1% reglen og særligt den helt centrale pengetankregel – er ikke ukomplicerede, og kan næppe kaldes objektive. Der lægges op til, at valget af afdragsordning på bo- og tillægsboafgifter blot skal meddeles Skifteretten samtidig med indsendelse af boopgørelse og valget af afdragsordning på gaveafgifter blot skal meddeles Skattestyrelsen samtidig med indsendelse af gaveblanketten.

Det virker ikke hensigtsmæssigt, såfremt der ikke skal ske en prøvelse af, hvorvidt de overdragne aktiver opfylder betingelserne for afdragsordningen. Succession er som bekendt valgfri, så man kan ikke gå ud fra, at der i øvrigt sker en prøvelse af successionsbetingelserne og under alle omstændigheder er en sådan prøvelse ikke sket, når boopgørelsen eller anmeldelsen af gaveafgift indsendes. Såfremt hverken Skifteretten eller Skattestyrelsen bliver tillagt nogen kompetence til at efterprøve om betingelserne er opfyldt, så vil det være arvingerne, legatarer og gavemodtagerne, der selv skal vurdere om betingelserne er opfyldt.

Såfremt der skal rettes op på ovenstående fordrer det, at der også hjemles frister for prøvelsen. Traditionelt er der korte frister på især dødsbo, men også gaveområdet. Det kunne være hensigtsmæssigt, hvis man kopierede ordningen fra skatteforvaltningsloven, hvor der kan anmodes om en fristforlængelse, da eksempel en prøvelse af pengetanksreglen kan være komplekse.

Opgørelse af det beløb, der omfattes af afdragsordningen

Der er ikke indsat nogen bestemmelse om, hvordan det opgøres hvilken bo- og tillægsboafgift, der hviler på de omfattede aktiver. Udfordringen er nok størst i dødsboer, og kan bedst illustreres med et eksempel:

Landbrugsejendom	50.000.000
Øvrige aktiver, herunder udlejningsejendomme	25.000.000
Aktiver i alt	75.000.000
Prioritetsgæld landbrugsejendom	20.000.000
Prioritetsgæld, udlejningsejendomme	15.000.000
Øvrige passiver f.eks. skat og boets behandling	10.000.000
Passiver i alt	45.000.000
Bobeholdning (75-45)	30.000.000
Boafgift 15%	4.500.000

Da boopgørelsen både består af aktiver, der er berettiget til afdragsordningen og af aktiver, der ikke er berettiget til afdragsordningen, vil det skulle opgøres hvor står en del af den beregnede boafgift, der hviler på de aktiver, der er berettigede til en afdragsordning. Dette blev der taget højde for ved indførslen af den nedsatte boafgift (også kaldet L183). Det er en opgørelse / opdeling, der i praksis giver anledning til en del udfordringer, og hvor Skattestyrelsen med L183 fik prøvelsesadgangen med klageadgang til Landsskatteretten. Det virker ikke hensigtsmæssigt, at man blot overlader det til arvingen eller legataren at opgøre, hvor stor en del af bo- og tillægsboafgift, der hviler på det aktiv, der berettiger til afdragsordningen.

En anden udfordring med at opgøre, hvor stor en del af boafgiften, der hviler på det enkelte aktiv er, at arvingerne jo netop deler arven. Her bygges videre på eksemplet ovenfor – med 2 arvinger, hvor den ene skal have landbrugsejendommen.

Bobeholdning	30.000.000
Boafgift	4.500.000
Til fordeling på 2 arvinger	25.500.000
Dvs. til hver arving er der	12.750.000
Arving 1	
Landbrugsejendom	50.000.000
Prioritetsgæld	-20.000.000
Arving 1 indbetaler til boet	-17.250.000
Arving 1 i alt	12.750.000
Arving 2	
Øvrige aktiver, herunder udlejningsejendomme	25.000.000
Prioritetsgæld	-15.000.000
Arving 2 får udbetalt kontant	2.750.000
Arving 2 i alt	12.750.000

Vil begge arvinger kunne benytte afdragsordningen, når det kun er den ene, der får det aktiv, der berettiger til afdragsordningen? Hvis det kun er arving 1, der kan benytte afdragsordningen, vil arving 1 så kunne benytte afdragsordningen for **hele** den boafgift, der hviler på landbrugsejendommen? Hvis det kun er arving 1, der kan benytte afdragsordningen forudsætter det så, at arving 1 har påtaget sig at betale den boafgift, der hviler på landbrugsejendommen jfr. boafgiftsloven § 18. Hvis begge kan anvende afdragsordningen, hvilken betydning har det så for hæftelsen i tilfælde af, at arving 1 sælger landbrugsejendommen?

Det fremgår ikke, at man har overvejet disse problemstillinger i forbindelse med lovforslaget.

Såfremt der skal rettes op på ovenstående fordrer det, at der også hjemles frister for prøvelsen. Traditionelt er der korte frister på især dødsboområdet, men også på gaveområdet. Det kunne være hensigtsmæssigt, hvis man kopierede ordningen fra skatteforvaltningsloven, hvor der kan anmodes om en fristforlængelse, da eksempel en prøvelse af pengetanksreglen kan være kompleks.

Henstand eller afdrag

Det fremgår af lovforslaget at "Henstandsbeløbet forrentes med.....". Rettelig er der vel ikke tale om en henstand, men om en afdragsordning.

Valget af afdragsordning skal meddeles hhv. Skifteretten og Skattestyrelsen. Det fremgår imidlertid ikke, hvem der skal administrere ordningen – for gaveafgifter giver det vel lidt sig selv, men det er Skifteretterne, der beregner og opkræver bo- og tillægsboafgift. Er det så også Skifteretten, der skal administrere afdragsordningen og stå for rykkerprocedure mv, såfremt afdragsordningen ikke overholdes? Og hvad er konsekvensen i øvrigt af en misligholdelse af en afdragsordning? Vil man kun få en ny gave / arve på ny og stadig benytte afdragsordningen, eller skal der være en sanktionsmulighed her?

Manglende tilretninger i boafgiftsloven § 36, stk. 3 - 5

I § 36, stk. 3 hjemles hæftelsen for både henstand og afdragsordning. Udgangspunktet bliver vel, at der ikke længere er en henstand, så stk. 3 bør vel rettes, så henstanden glider ud.

I § 36, stk. 4 hjemles, at såfremt de aktiver, for hvilke der er givet henstand eller afdragsvis betaling, afhændes, så forfalder de resterende afgifter til betaling 4 uger efter afhændelsen med sidste rettidige betaling 14 dage senere. Og så her tales om henstand, selvom det kun er muligt med en afdragsordning. Bestemmelsen indeholder ingen anvisning af, hvor man skal anmelde at man har solgt aktivet, og hvor man skal betale. Er det Skattestyrelsen eller Skifteretten?

Herudover forholder bestemmelsen sig ikke til delafståelse eller indirekte afståelse. Skal bestemmelsen virke på samme måde som boafgiftsloven § 1 b og § 23 b, så den gælder hel og delvis direkte eller indirekte afståelse? Eksempelvis: Skal bestemmelsen gælde når aktivet er et holdingselskab, og hvor det eneste driftsselskab afstås, således at holdingselskabet herefter er en pengetank? Et andet eksempel er afståelse af en af flere personligt drevne virksomheder – hvem skal opgøre hvor stor en andel af boafgiften, der hvilede på den virksomhed, der nu afstås

I § 36, stk. 5 anføres igen henstand, selvom der nu bliver tale om en afdragsordning, så det er vel restgælden / den resterende afgift, der forfalder til betaling. Der står intet om forfaldstidspunkt eller betalingsfrist. Det bør præciseres, hvornår der er forfalds- og betalings-tidspunkt.

Med venlig hilsen

Jesper Kiholm
Formand for Skatterevisorforeningens Skatteudvalg

Til Skatteministeriet
lovgivningogoekonomi@skm.dk
cc. STU@skm.dk.

Islands Brygge 26
Postboks 1990
2300 København S

T +45 33 93 20 00
F +45 33 32 01 74

SMV@SMVdanmark.dk
SMVdanmark.dk

25. november 2019

Vedr. j.nr. 2019 – 7976

Høringsvar til Forslag til Lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode)

SMVdanmark takker for høringsmateriale modtaget 20. november 2019 vedr. boafgiftsloven.

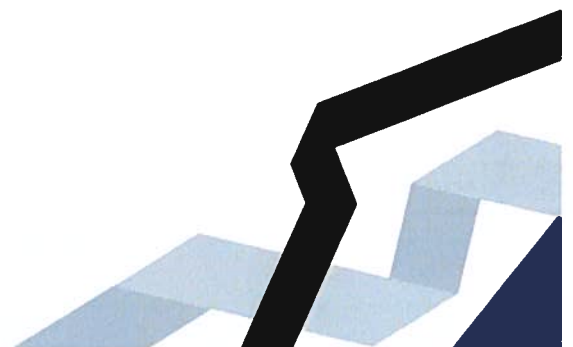
En tilbagerulning af bo- og gaveafgift ved generationsskifte vil give udfordringer for de familieejede små og mellemstore virksomheder, som står overfor et generationsskifte. Anslået står mere end 20.000 virksomheder overfor et generationsskifte indenfor en kort årrække.

Ved at hæve afgiften fra 5 til 15 pct. vil det betyde, at det kan blive sværere at generationsskifte en virksomhed, da næste generation kommer til at stå med en høj regning fra start. Når regningen skal betales, vil det være livsvigtig kapital, som skal trækkes ud af virksomheden. Det betyder, at virksomhedens fundamentet undermineres og kan medføre, at den generationskiftede virksomhed må skære ned i aktiviteter og på arbejdspladser.

Sikrer vi i stedet, at der er ordentlige rammer for et generationsskifte, så kan en virksomhed sikre sig kontinuitet og bevarelse af gode arbejdspladser men også udvikling, når næste generation tager over. Men ved at øge skatten for generationsskifte bliver det sværere og mindre attraktivt for næste generation at tage over. I værste fald vil tilbagerulningen af afgiften betyde, at langt flere virksomheder risikere at komme på udenlandske hænder fremfor at forblive familieejede og på danske hænder.

SMVdanmark hilser forslaget om at øge retskravet på tilbagebetaling fra 15 til 30 år velkomment, hvilket er et lille plaster på såret. Dog bør minimumsrenten sættes til 0 pct., så renten altid er diskontoen plus 1 pct. og ikke kan være negativ. Med det lave renteniveau på nuværende og formentlig en del ud i fremtiden, så er en minimumsrente på 3 pct. sat relativt højt, og dermed ikke særlig attraktivt.

Med venlig hilsen
Lars Magnus Christensen

Vestre Landsret
Præsidenten

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Sendt pr. mail til lovgivningoekonomi@skm.dk og stu@skm.dk

J.nr. 40A-VL-71-19
Den 25/11-2019

Skatteministeriet har ved brev af 20. november 2019 (sagsnr. 2019-7976) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Høringssvar

25.11.19

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28 1402 København K

Vækst i Generationers bidrag til høring vedrørende forslag til L 76 - Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode).

Netværket Vækst i Generationer fremsender hermed høringssvar til lovforslag om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven.

Forslaget tredobler alvorlige problemer med generationsskifter

Forslaget om at tredoble bo- og gaveafgiften for erhvervsaktiver (generationsskifteskatten) vil få alvorlige konsekvenser for tusindvis af små og store familieejede virksomheder [over hele landet](#).

Vi er bekymrede over, at Regeringen tilsyneladende ikke har lyttet til den kritik, der har været af forslagens konsekvenser på det nuværende regelgrundlag.

Advarslerne kommer ikke blot fra eksperter og et samlet erhvervsliv (Dansk Industri, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer, Dansk Byggeri, SMVdanmark, TEKNIQ Arbejdsgiverne m.fl.).

Også Dansk Metal og 3F har fremhævet vigtigheden af bl.a. en skematisk værdifastsættelse af virksomhederne. Det budskab har en række medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer mere end 6.000 ansatte i Danfoss, Linak og FOSS, understreget betydningen af over for skatteministeren.

Det er uholdbart, at Regeringen – til trods for disse massive advarsler og klare anbefalinger – tredobler en beskatning, som virksomhederne hverken har retssikkerhed omkring eller mulighed for at forudberegne.

Forslaget forværrer problemer med værdiansættelse

Der er overordnet set to alvorlige problemer, som allerede i dag skader væksten og beskæftigelsen i Danmarks familieejede virksomheder.

- 1) De nuværende værdiansættelsesregler betyder, at familieejede virksomheder ikke har nogen retssikkerhed eller forudberegnelighed for værdiansættelsen af virksomheden. Det er derfor i praksis umuligt at forberede sig grundigt på generationsskiftet, hvilket ellers har stor betydning for virksomhedens vækst og fastholdelse af arbejdspladser.
- 2) Mange virksomheder rammes af højere kapitaldræn med 6% i skattesats i dag, end de gjorde med 15% i skattesats før stramningen af værdiansættelsesreglerne i 2015. Jo højere kapitaldrænet er, des mindre vil virksomheden kunne investere i eksempelvis digital produktion, medarbejderudvikling og grøn omstilling.

Med forslaget forstærker Regeringen kraftigt de store problemer, som SR-regeringen skabte i 2015 med den pludselige og afskaffelse af det såkaldte formueskattekurscirkulære, der havde garanteret faste og sikre værdiansættelser af familieejede virksomheder siden 1982.

Det er uholdbart at tredoble skattesatsen på et usikkert skattegrundlag

Før afskaffelsen af formueskattekurscirkulæret i 2015 havde virksomhederne et fast og velfungerende retskrav på en skematisk værdiansættelse. I dag er der ingen sikkerhed for virksomhederne ved værdiansættelsen.

Retssikkerhed (gennemsigtighed og forudberegnelighed) i den skattemæssige værdiansættelse ved generationsskifte er et enten-eller. Enten er der faste regler og retssikkerhed. Eller også er der skønsadgang og retsusikkerhed.

Der er i dag ingen retssikkerhed, da Skattestyrelsen har fri adgang til at producere egne beregninger, hvis man "synes", at disse vil være mere rigtige. Et konkret eksempel, som Skatteministeriet er bekendt med, viser, at Skattestyrelsens vurdering kan være fire gange højere end den reelle værdi, som virksomheden konkret er handlet til få uger forinden. Formentlig findes der mange tilfælde med endog større, fiktive forskelle.

Efter Skattestyrelsens gæt har enkelte virksomhed har den fulde bevisbyrde for, at gættet er forkert. Der findes ingen eksempler på, at en virksomhed har kunne løfte denne bevisbyrde i en sag mod Skattestyrelsen.

Kort sagt har ingen virksomhed nogen sikkerhed imod, at Skattestyrelsen på papiret mangedobler virksomhedens reelle værdi – og deraf også kapitaldrænet ved et generationsskifte. I de tilfælde, hvor det sker, vil en virksomhed alene kunne tilbagevise værdien ved at sælge virksomheden til en lavere (i.e. den reelle) pris.

Det nuværende beskatningsniveau forårsager selv med fornuftige værdiansættelser et betydeligt kapitaldræn i familieejede virksomheder ved et generationsskifte. Det påvirker driften, væksten og fastholdelsen af arbejdspladser. Det er derfor nødvendigt, at virksomhederne kan forberede sig længe og grundigt på generationsskiftet.

Det foreliggende forslag tredobler kapitaldrænet og derfor også nødvendigheden for virksomhederne af at kunne planlægge generationsskiftet. Derfor er Vækst i Generationer enige med Dansk Metal, 3F og Dansk Industri i, at forslaget på det nuværende regelgrundlag kan få alvorlige konsekvenser for tusindvis af familieejede virksomheder i lokalsamfund over hele landet.

Vækst i Generationer er dybt bekymrede over, at regeringen helt og aldeles ignorerer de bekymringer på trods af, at man har givet en offentlig forsikring om at ville lytte.

Forslaget tredobler kapitaldrænet i familieejede virksomheder

Det foreliggende forslag er den anden forøgelse af kapitaldrænet i familieejede virksomheder, der foretager et generationsskifte, på få år. Udover at fjerne virksomhedernes retssikkerhed og forudberegnelighed, så hævede stramningen i 2015 [det gennemsnitlige kapitaldræn i danske familieejede virksomheder med 50%](#).

Det foreliggende forslag afskaffer den compensation for SR-regeringens stramning, som [VLAK-regeringen og Dansk Folkeparti vedtog i 2017](#) med det formål at "sikre markant bedre vækst- og investeringsforhold for de ca. 23.000 familieejede virksomheder, der står over for et generationsskifte i de kommende år," og "bidrage til at sikre de ca. 300.000 arbejdspladser i familieejede virksomheder, der bliver berørt."

Det nuværende forslag kan kun forventes af få de stik modsatte effekter: Familieejede virksomheder får markant dårligere forhold for vækst og investeringer.

Flere medier har rapporteret, at regeringens politik har skabt panik i familieejede virksomheder, der i rekordtal forsøger at redde arbejdspladser, inden det foreliggende forslag træder i kraft. Forslaget vil dog stadig ramme de mange tusinde virksomheder, som ikke når at gennemføre et generationsskifte i tide – eller som bliver tvunget til at gøre det efter ikrafttrædelsen.

Forslaget efterlader danske familievirksomheder med konsekvenserne af SR-regeringens stramning i 2015 uden VLAK og Dansk Folkepartis kompensation i 2017. I praksis betyder det, at kapitaldrænet i den enkelte virksomhed bliver tre gange højere, end virksomheden har planlagt efter, hvis generationsskiftet skulle være foretaget i 2020.

Kapitaldræn kan blive mange gange højere end virksomhedens egenkapital

Af ovenstående årsager er det umuligt for den enkelte familievirksomhed at forudberegne værdien af unoterede aktier, men for børsnoterede virksomheder er denne værdi fastsat af aktiemarkedet. Det er derfor muligt at bruge C25-selskaber som et illustrativt eksempel på, hvad det foreliggende forslag betyder for den enkelte virksomhed.

Novo Nordisk er dd. (25/11 2019) ca. 700 mia. kr. værd på aktiemarkedet. Det foreliggende forslag betyder, at det ville koste en ejerfamilie 105 mia. kr. i skat at beholde ejerskabet af virksomheden, og derved videreføre udviklingen og arbejdspladserne som hidtil¹.

Ejeren af en familievirksomhed har som regel ikke andre indtægtskilder end virksomheden. Derfor er det også i virksomheden, at pengene til generationsskifteskatten skal findes og trækkes ud. Når ejeren trækker penge ud af virksomheden, beskattes det med 42% i udbytteskat. For at havde 105 mia. kr. tilbage at betale generationsskifteskatten for, skal ejeren derfor i alt trække ca. 181 mia. kr. i udbytte.

Muligheden for at betale det beløb skal ses i forhold til Novo Nordisks nuværende aktiver. Virksomheden har en egenkapital (den indskudte og opsparede) på "blot" er ca. 52 mia. kr. Langt de fleste familievirksomheder er små og mellemstore virksomheder. Derfor vil beløbene i det typiske konkrete tilfælde være langt mindre, men forholdene er de samme: *Skatteregningen fra et generationsskifte kan kræve over tre gange mere kapital, end virksomheden har.*

Kapitaldrænet vil på det nuværende regelgrundlag variere enormt og uforudsigeligt fra virksomhed til virksomhed. Et andet eksempel gennemregnet af TEKNIQ Arbejdsgiverne med de mest anvendte metoder og virksomhedens faktiske regnskabstal viser, at kapitaldræn på "blot" 82% af egenkapitalen for en almindelig metalvirksomhed med ca. 50 ansatte svarer til 11 gange det beløb, som den virksomhed gennemsnitligt investerer i materielle anlægsaktiver hvert år.

Regneeksemplerne bekræfter det billede, som en lang række beretninger fra konkrete virksomheder i de seneste måneder har vist. Kapitaldrænet bliver så højt, at det i praksis vil være umuligt eller uholdbart for mange virksomheder at videreføre familieejerskabet.

Forslaget vil tvinge virksomheder og arbejdspladser til at lukke eller blive solgt. I bedste fald vil forslaget bremse den nødvendige og samfundsgavnige innovation, der er i tusindvis af familievirksomheder i lokalsamfund landet over.

---

¹ Der er her ikke taget højde for evt. yderligere aktieavanceskatter eller fradrag for evt. passivposter.

Danmark går imod den internationale udvikling

Familieejede virksomheder er ryggraden i dansk erhvervsliv, men forslaget risikerer at sætte dem op til et årti bagud i forhold til konkurrenter i eksempelvis Norge og Sverige, der begge har afskaffet generationsskifteskatten helt.

Flere andre lande har helt afskaffet afgiften, imens andre igen har ordninger, der som i Danmark betyder, at man reducerer kapitaldrænet i familieejede virksomheder ved et generationsskifte. [Det gælder blandt andet Tyskland og England.](#)

Vækst i Generationer mener, at Danmark ligesom Norge og Sverige bør understøtte det samfundsgavnige familieejerskab og fjerne generationsskifteskatten. Det har eksempelvis vist sig at skabe gode resultater i Sverige, hvor flere virksomheder begynder forberedelserne i god tid og ender med at kunne gennemføre generationsskiftet.

På samme måde viser et [studie fra Grækenland](#), at en lempelse af reglerne betød, at familieejede virksomheder ikke længere oplever en nedgang i investeringer omkring et generationsskifte. Forskning fra andre lande viser, at [lettere adgang til generationsskiftet øger ejerledede virksomheders investeringer, imens strammere lovgivning omvendt sænker virksomhedernes investeringer og vækst.](#)

Regeringen har imidlertid gjort klart, at den omvendt vil tredoble generationsskifteskatten, uanset hvad konsekvenserne må vise sig at være for tusindvis af virksomheder og arbejdspladser.

På den baggrund mener Vækst i Generationer, at det er nødvendigt, at:

- 1) Genskabe retssikkerheden ved værdiansættelsen.
- 2) Afbøde de værste konsekvenser af kapitaldrænet.

Begge dele kan gennemføres med enkle og kendte redskaber fra gældende ret og almindelig praksis.

Nødvendigt at genskabe retssikkerheden ved værdiansættelsen

Den skattemæssige værdiansættelse skal basere sig på et datagrundlag, når der ikke er tale om et salg mellem to uafhængige parter. Det datagrundlag kan enten basere sig på faktuelle, historiske data, eller rumme antagelser og skøn om fremtiden.

Som beskrevet ovenfor, er det en grundlæggende præmis for almindelig retssikkerhed, at datagrundlaget baserer sig på virksomhedens fakta og ikke på Skattestyrelsens antagelser om fremtiden, der kan føre til vidtløftige beregninger, og som det altid vil være umuligt for den enkelte virksomhed at tilbagevise.

Derfor bør skattemæssig værdiansættelse som udgangspunkt basere sig på den konkrete virksomheds faktiske resultater i årene forud for generationsskiftet.

Der er ingen grund til at antage, at dette princip i sig selv over tid vil føre til enten lavere eller højere værdiansættelser for en given population af virksomheder. Det har derfor ingen provenumæssige effekter – medmindre man mener, at Skattestyrelsen med sikkerhed omvendt vil bruge en metodefrihed til systematisk at hæve værdiansættelserne.

Med det nugældende lovgrundlag skal den skattemæssige værdiansættelse som udgangspunkt afspejle den konkrete virksomheds handelsværdi. Denne værdi skal afspejle, hvilken købesum en gennemsnitlig ny ejer af virksomheden kan forvente at få forrentet og afdraget indenfor en rimelig årrække.

Ligesom en bolig ikke skal vurderes ud fra en antagelse om, at en særlig køber vil betale en flere gange højere pris på grund af affektionsværdi, så skal en virksomhed ikke værdiansættes ud fra en antagelse

om, at der findes en særlig køber, der på grund af unikke forhold vil betale mere end den gennemsnitlige markedspris for en virksomhed.

Et regelsæt om den skattemæssige værdiansættelse bør derfor basere sig på den konkrete virksomheds faktiske historiske indtjening fremskrevet i en valgt årrække og i lyset af det aktuelle renteniveau.

Endelig bør et regelsæt være baseret på enkelthed og forsigtighed. Værdiansættelse bør kunne ske på grundlag af umiddelbart tilgængelige oplysninger og uden store omkostninger til datagrundlag og rådgivere.

Det må understreges, at ligesom tilfældet var med formueskattekursreglerne, der jo var baseret på det nu-gældende lovgrundlag, er der intet til hinder for, at man administrativt fastsætter skematiske regler for værdiansættelse. Derudover kan det gældende lovgrundlags sigte efter den konkrete handelsværdi jo altså ændres ved ny lov.

De af Ligningsrådet godkendte cirkulærer 2000-09 (aktiecirkulæret) og 2000-10 (goodwillcirkulæret) opfylder i vidt omfang de relevante hensyn. Cirkulærerne er baseret på to grundige arbejdsgrupperapporter med bred repræsentation og sagkundskab.

Cirkulærerne indeholder vejledende regler for værdiansættelse baseret på virksomhedens historiske regnskabstal og udvikling. De indebærer i hovedtræk, at en virksomhed, der ikke har en faktisk kendt handelsværdi, kan værdiansættes til dens regnskabsmæssige værdi ifølge seneste årsrapport tillagt en goodwillværdi, der afspejler virksomhedens indtjeningsevne.

Cirkulærerne indeholder visse skønselementer, men giver dog en rimelig grad af forudberegnelighed, da værdiansættelsen sker på et kendt og fast talgrundlag og efter enkle principper. Hvis cirkulærerne justeres, så der består ret til at anvende disse beregningsregler, når virksomhedens faktiske handelsværdi ikke er kendt, vil der etableres formel og dermed reel retssikkerhed.

Et nyt regelsæt skal indeholde et rimeligt værn imod omgåelse. I modsat fald vil det underminere sig selv. Det er imidlertid en illusion at antage, at målet kan nås ved blot at forfine kvaliteten af de antagelser (læs: gætterier), der gøres på tidspunktet for værdiansættelse, da antagelserne aldrig vil blive opfyldt af den efterfølgende virkelighed. Derudover vil bestræbelserne på at "ramme" de få blive til et retssikkerhedsproblem for de mange.

I stedet kan værnet imod omgåelse sikres ved at give Skattestyrelsen en særlig adgang til at efterprøve en cirkulæreberegning, hvis der indenfor fx to år sker salg af virksomheden til tredjemand. I så fald vil handelsværdien være kendt, og Skattestyrelsen kan da på sagligt grundlag efterprøve, om de forhold, der har betinget værdien ved det faktiske salg, også var til stede ved generationsskiftet og derfor kan begrunde en væsentligt anderledes værdi end ifølge cirkulæreberegningen.

En sådan værnsregel vil sikre, at ejerfamilierne og Skattestyrelsen i de langt overvejende tilfælde, hvor ejerskabet bliver i familien, ikke skal bruge unødvendige ressourcer på teoretiske antagelser og regnestykker, men at Skat kan efterprøve generationsskifter, der blot er forberedelse til eksternt salg.

Skattestyrelsen har flere gange redegjort for, at langt de fleste værdiansættelser i forvejen sker efter disse cirkulærer. Med det foreslåede værn bør der derfor ikke være noget til hinder for at sikre virksomhedernes forudberegnelighed og retssikkerhed ved at give retskrav på anvendelse af de regler.

De skitserede hensyn kan formelt sikres ved, at værdiansættelsescirkulærets pkt. 17, der blev ophævet i 2015, genindføres fx i følgende justerede affattelse:

"Værdiansættelsen for unoterede aktier skal ske efter aktiernes handelsværdi. Ofte vil der ikke kunne fremskaffes oplysninger om handelsværdien ud fra stedfundne omsætninger, eller omsætningerne har fundet sted under forhold, som bevirker, at den anvendte overdragelseskurs er uegnet som udtryk for handelsværdien. I så fald vil en kurs udregnet efter de af Ligningsrådet fastsatte retningslinjer for værdiansættelse af aktier, TSS-Cirkulære 2000-09, kunne anvendes ved værdiansættelsen. Beregningen sker med anvendelse af de forhold, der var kendt på afgiftstidspunktet. Hvis der indenfor to år efter afgiftstidspunktet konstateres en faktisk handelsværdi, og det må lægges til grund, at handelsværdien på afgiftstidspunktet afveg væsentligt fra den da beregnede værdi, kan Skatteforvaltningen ændre den beregnede værdi."

Der kan naturligvis foretages justeringer i den foreslåede tekst, og ved konstruktiv tilgang bør der kunne nås en løsning, der favner de væsentligste hensyn.

Nødvendigt at afbøde ødelæggende kapitaldræn

Tredoblingen af skattesatsen kommer oven i det forhøjede kapitaldræn, som SR-regeringen indførte i 2015. Som beskrevet ovenfor vil de familieejede virksomheder efter det foreliggende forslag derfor blive ramt af større kapitaldræn end før 2015.

Den situation har kun eksisteret i perioden efter stramningen i 2015 og kompensationen i 2017. Det var et uholdbart regelgrundlag, der fik generationsskiftet i dansk erhvervsliv til at gå i stå, selvom Danmark i disse år har historisk mange ejere, der står over for at skulle på pension.

Kompensationens intention var derfor at lette adgangen til generationsskifte for familieejede virksomheder. Den intention blev i hørings svar eksplicit bakket op af Danske Rederier, Dansk Industri, Dansk Byggeri, Dansk Skovforening, Danske Udlejere, EjendomDanmark, FinansDanmark, FSR – danske revisorer, SEGES og Landbrug & Fødevarer. Ingen hørings svar til lovforslaget kritiserede intentionen om at lette generationsskifter i familieejede virksomheder.

Det foreliggende forslag vil have den stik modsatte effekt: Det vil blive markant sværere at gennemføre et generationsskifte og fastholde familieejerskabet i den enkelte virksomhed.

Forslagets styrkede adgang til anvendelse af henstandsordningen ændrer i praksis ikke på denne konsekvens. Det har ingen betydning for virksomhedens langsigtede udvikling og økonomiske situation, om man optager et lån i banken eller et lån af staten. Ligeledes bliver et kapitaldræn på fx 10 mio. kr. ikke én krone mindre af, at det fordeles hen over flere år.

Enhver forhøjelse af generationsskifteskatten vil betyde, at de ramte virksomheder har færre midler til at investere i fx produktionsmaskiner og medarbejderudvikling, som skaber vækst og arbejdspladser.

Kort sagt bliver det med forslaget tre gange sværere for virksomhederne at skabe vækst og arbejdspladser. Forslaget til justeringen af henstandsordningen gør det ikke lettere.

Det er uforståeligt, hvis de konsekvenser også er regeringens reelle intention. Derfor bør der indføres ændringer i forslaget, som sætter et fornuftigt loft over kapitaldrænet i den enkelte virksomhed. Dette kan gøres på flere måder, som ligger inden for almindelig praksis.

- 1) Der er i dag kun mulighed for fradrag i generationsskifteskatten for omkring halvdelen af den udskudte avanceskat. Det betyder, at generationsskifteskatten i dag også rammer den del af virksomheden, der er udskudt avanceskat, selvom generationsskiftet gennemføres med skattemæssig succession. Dette bør rettes op, så der i stedet indføres fuld passivpost ved generationsskifte med skattemæssig succession.

- 2) I forbindelse med de nye boligvurderinger indføres der et såkaldt forsigtighedsprincip. **Med Skatteministeriets egne ord skal det sikre, "at den usikkerhed, der altid vil være ved en vurdering, kommer boligejeren til gode. Det betyder helt konkret, at det beløb, man som boligejer skal betale skat af, generelt sættes 20 procent lavere end den offentlige vurdering."**

Selv med et retskrav på en skematisk vurdering vil der også altid være sådan en usikkerhed ved vurderingen af en virksomhed. Der er derfor ingen begrundelse for, at usikkerhedsprincippet bør gælde for skatteydere boligvurdering uden at gælde for værdiansættelse af skatteydere erhvervsaktiver. Derfor bør det skattepligtige beløb også her generelt sættes 20 procent lavere end værdiansættelsen.

- 3) Værdiansættelsen af en virksomheds goodwill skal afspejle de vilkår, som den gennemsnitlige familieejede virksomhed er præget af. Derfor skal goodwill sættes til en levetid på 3-5 år (svarende til en beskatning af ca. to års overskud). 3-5 års levetid er rimeligt i en tid, hvor de fleste erhverv oplever store omvæltninger og disruption.
- 4) Familievirksomheden er oftest ejerens eneste indtægtskilde. Det skaber en ekstra stor belastning af økonomien i den enkelte virksomhed, at det rent teknisk er ejeren, der svarer skatten, når det i **praksis er virksomheden, der skal finansiere beskatningen**. Det gælder uanset, om hele beløbet trækkes ud på én gang, betales med henstand eller om ejeren forinden generationsskiftet sparer op. I alle tilfælde betales der 42% i udbytteskat, *inden* det resterende beløb kan betales i generationsskifteskat. Derfor skal der eksempelvis skal trækkes 17 mio. kr. ud af en virksomhed for, at der efter udbytteskat er 10 mio. kr. til at betale generationsskifteskatten. Dette ekstra kapitaldræn kan rettes op ved at afgiften rent teknisk kan afholdes af virksomheden.

Regeringen bør nedsætte et ekspertudvalg til at afdække konsekvenserne

Det umuligt at forudsige det præcise omfang af de ødelæggelser, som forslaget vil forårsage. Der er mange åbne spørgsmål omkring generationsskifter, der som minimum bør undersøges, inden man gennemfører så dramatisk en stramning, som dette forslag lægger op til.

- 1) Det bør undersøges, hvilke regler der gælder i andre, lignende lande. En række OECD-lande har helt afskaffet beskatningen. Andre har, ligesom Danmark, indført ordninger, der begrænser de ødelæggende kapitaldræn i familieejede virksomheder. Regeringen bør undersøge, hvilke lande, der har den slags ordninger, hvordan de er indrettet, og hvilken betydning de har haft for væksten og investeringerne i landets familieejede virksomheder.
- 2) Samtidig bør det undersøges, om andre lande, der stadig beskatter generationsskifter, har mere velfungerende eller mere lempelige værdiansættelsesregler, end de regler, som har skabt problemer i Danmark siden 2015.
- 3) Familievirksomheder er oftest små og mellemstore virksomheder, og **de ligger i højere grad en andre ejerformer uden for de større byer**. Det har stor betydning for, om der er et reelt marked for virksomheden. Det vil eksempelvis for en lokal håndværksmester eller maskinfabrik ikke altid være muligt at finde en køber. I første halvdel af 2019 var **129 opkøb af danske virksomheder** – heraf blev ca. halvdelen solgt til udlandet. Det er en stor stigning ift. 2018, men det svarer langt fra til det antal af familievirksomheder, hvor den nuværende ejer snart skal på pension. Mange virksomheder har derfor intet alternativ til familieejerskabet. Hvis de ikke kan finansiere tredoblingen af generationsskifteskatten, vil forslaget her tvangslukke arbejdspladserne i de virksomheder. Omfanget af dette problem bør undersøges.

- 4) Generationsskifteskatten beskatter også værdien af den forventede fremtidige indtjening. Virksomhedene skal betale skat af penge, de ikke har tjent endnu. Det betyder, at særligt virksomheder i vækst i høj grad rammes af endnu højere kapitaldræn på trods af, at de ikke har mere kapital til rådighed. Paradoksalt kan forventningen om vækst altså betyde, at væksten aldrig realiseres, fordi forventningen alene hæver generationsskifteskatten op til det uoverstigelige. Det bør undersøges i hvor høj grad generationsskifteskatten på den måde systematisk forhindrer de idéer, som skal understøtte Danmarks vækst og beskæftigelse i fremtiden.

- 5) Familieejede virksomheder skaber **850.000 arbejdspladser i Danmark**. Familieejerskabets værdier styrker **medarbejdernes jobtilfredshed og fastholdelsen af medarbejderne**, og forskning viser, at familievirksomheder **investerer mere i sine ansatte end andre**. Særligt uden for de større byer løfter de danske familievirksomheder et **enormt ansvar for, at der er jobs og aktivitet**. Det kan groft sagt have stor betydning for 6 ud af 10 privatansatte i Danmark, om deres arbejdsplads er lokalt og familieejet, eller ejet af en international kapitalfond i Shanghai. Derfor bør det undersøges, hvad det betyder for de berørte arbejdspladser, hvis tredoblingen af generationsskifteskatten betyder, at arbejdspladser sælges ud fra familieejerskabet.

Hvis først den enkelte virksomhed lukker, så vil virksomhedernes kultur, know-how og samarbejdsrelationer ikke være mulige at genskabe.

Derfor er Vækst i Generationer enige med blandt andre Dansk Industri i, at der bør nedsættes et ekspertudvalg, der skal undersøge disse konsekvenser, inden effekterne af det foreliggende forslag træder i kraft og forårsager potentielt uoverskuelige ødelæggelser i dansk erhvervsliv.

På vegne af Vækst i Generationer

Jakob Haldor Topsøe, bestyrelsesformand i Haldor Topsøe Holding A/S
Jørgen Mads Clausen, bestyrelsesformand i Danfoss A/S
Peter Foss, bestyrelsesformand i FOSS A/S

Vækst i Generationer^o

Vækst i Generationer er et netværk med 14 familieejede virksomheder i Danmark og mere end 180 associerede medlemmer. De familieejede virksomheder har i generationer skabt vækst, innovation og arbejdspladser i Danmark. Netværket arbejder for at skabe de bedste rammer for generationsskifter i Danmark.

Besøg netværkets hjemmeside på www.igenerationer.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Den 28-11-19
J.nr. 40A-ØL-70-19
Init: sdy

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K

Sendt pr mail til: lovgivningoekonomi@skm.dk og stu@skm.dk

Skatteministeriet har ved brev af 20. november 2019 (Sagsnr. 2019-7976) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven (Ensartet bo- og gaveafgift ved generationsskifte og indførelse af retskrav på henstand og forlænget henstandsperiode).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om forslaget.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Børst Porsbo